

Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Deinze Pontstraat

Titel

Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Deinze Pontstraat

Auteur

Verbeke Erik, Cornelis Lina, Nick Krekelberg en Vanoverbeke Robrecht

Opdrachtgever

IMMOBEL NV, 58 Regentschapsstraat - B-1000 Brussel

Projectnummer

2016-124

Plaats en datum

Gent, juni 2016

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen Rapport 193

ISSN 2033-6898

Inhoud

1	Inleiding	6
2	Bureauonderzoek	8
2.1	Landschappelijke en bodemkundige situering	8
2.1.1	<i>Topografische situering .....</i>	<i>8</i>
2.1.2	<i>Landschap en geologie .....</i>	<i>10</i>
2.1.3	<i>Bodem.....</i>	<i>15</i>
2.2	Historiek en cartografische bronnen	17
2.2.1	<i>Historiek.....</i>	<i>17</i>
2.2.2	<i>Cartografische bronnen.....</i>	<i>17</i>
2.3	Archeologische data: CAI	19
2.4	Archeologische verwachting	21
3	Methode.....	22
3.1	Veldwerk.....	22
3.2	Strategie voor de uitwerking	23
4	Resultaten	25
4.1	Bodem (N. Krekelbergh)	25
4.2	Spoorbeschrijving en interpretatie.....	30
4.2.1	<i>Algemeen.....</i>	<i>30</i>
4.2.2	<i>Greppels.....</i>	<i>30</i>
4.2.3	<i>Kuilen .....</i>	<i>34</i>
4.2.4	<i>Natuurlijke en recente verstoringen.....</i>	<i>38</i>
4.3	Vondstmateriaal	38
5	Besluit	40
5.1	Algemeen.....	40
5.2	Beantwoording onderzoeksvragen	40
5.3	Advies.....	43
6	Bibliografie	44
6.1	Algemene bibliografie.....	44
6.2	Onlinebronnen.....	44
7	Lijst met figuren.....	45
8	Bijlagen.....	47
8.1	Lijsten.....	47
8.1.1	<i>Fotolijst.....</i>	<i>47</i>

8.1.2	<i>Sporenlijst</i>	47
8.1.3	<i>Vondstenlijst</i>	47
8.1.4	<i>Profielenlijst</i>	47
8.2	Kaartmateriaal: Alle-Sporenplan	47
8.3	Digitale versie van het rapport, de bijlagen en het fotomateriaal	47

Technische fiche

Naam site:	Deinze Pontstraat
Onderzoek:	Archeologische prospectie
Ligging:	Pontstraat, Karmstraat Deinze, deelgemeente Astene Oost-Vlaanderen
Kadaster:	Afdeling 2, Sectie A, Percelen: 888f, 883k, 893a, 892b, 893d, 894k, 895b, 896, 957, 956e (partim), 956f (partim), 956g (partim), 944
Coördinaten:	Noordwest: X: 93930,156 Y: 186203,423 Noordoost: X: 94349,052 Y: 186329,921 Zuidoost: X: 94497,831 Y: 186078,078 Zuidwest: X: 93987,733 Y: 186100,294
Opdrachtgever:	IMMOBEL NV, 58 Regentschapsstraat - B-1000 Brussel
Uitvoerder:	BAAC Vlaanderen bvba
Projectcode BAAC:	2016-124
Projectleiding:	Robrecht Vanoverbeke
Vergunningsnummer:	2016/109
Naam aanvrager:	Robrecht Vanoverbeke
Terreinwerk:	Robrecht Vanoverbeke, Inger Woltinge, Ben Terryn, Anna De Rijck, Erik Verbeke en Nick Krekelberg
Verwerking:	Erik Verbeke, Anna De Rijck
Trajectbegeleiding:	Stani Vandecatsye (Agentschap Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen)
Bewaarplaats archief:	BAAC Vlaanderen bvba (tijdelijk)
Grootte projectgebied:	8,5 ha
Grootte onderzochte oppervlakte:	ca. 7500 m ²
Reden van de ingreep:	Realisatie verkaveling
Bijzondere voorwaarden:	Opgesteld door het Agentschap Onroerend Erfgoed
Archeologische verwachting:	Het plangebied is gelegen op de dalbodem van de paleovallei van de Leie (Vlaamse Vallei). Meer naar het zuiden bevindt zich de flank van een zandrug. Vanuit

landschappelijk oogpunt heeft het onderzoeksgebied daarom een hoog archeologisch potentieel. Hoger gelegen zandgronden in de nabijheid van meersgebied en waterlopen waren in het verleden erg gewild als locatie voor nederzettingen van waaruit men de omgeving exploiteerde. Dit archeologisch potentieel wordt bevestigd door de aanwezigheid van verschillende archeologische vindplaatsen in de omgeving. Palend aan het onderzoeksgebied bevinden zich volgens het historisch bronnenmateriaal twee walgrachtsites. Dergelijke sites gaan regelmatig terug tot (laat-)middeleeuwse bewoningskernen. Bijgevolg is de kans groot dat er zich middeleeuwse resten van bewoning en/of landgebruik binnen het onderzoeksgebied bevinden. In de ruimere omgeving zijn ook archeologische resten aangetroffen die dateren uit de Romeinse tijd en de prehistorie, waardoor er, gezien de gunstige ligging ook een aanzienlijke trefkans is voor resten uit deze periodes. Uit de orthofoto's en topografische kaarten van de voorbije decennia blijkt dat ter hoogte van het merendeel van het projectgebied een goede bewaringstoestand van archeologisch erfgoed verwacht kan worden, gelet op het landgebruik van deze gronden dat overwegend akkers en weides betreft.

Wetenschappelijke vraagstelling:

Doel van de prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Welke bodemopbouw is tijdens het vooronderzoek vastgesteld? Is deze bodemopbouw over het hele terrein gelijkaardig of zijn er lokale verschillen? Op basis van welke bodemvormde factoren en/of processen kunnen de lokale bodemgenese en in voorkomend geval lokale variaties verklaard worden? Welke impact hebben bodemvormende factoren en/of processen gehad op het bewaringspotentieel en de bewaringstoestand van archeologisch erfgoed?
- Zijn er in de proefsleuven of de kijkvensters sporen of steentijdartefacten vastgesteld? Zijn de sporen natuurlijk en/of antropogeen en wat is hun bewaringstoestand? Manifesteren de steentijdartefacten zich in bepaalde sporen of bodemhorizonten en bevinden deze zich in situ?
- In het geval er relevante archeologische structuren of vondstconcentraties aanwezig zijn:
- Welke uitspraken kunnen op basis van vondstmateriaal (typologie), oversnijdingen en/of vulling gedaan worden over de datering en de onderlinge fasering van: de aangetroffen sporen of de steentijdensembles?
- Kunnen er op basis van de aard van de contexten en/of het vondstmateriaal uitspraken gedaan worden over het type

vindplaats (bewoning, funerair, religieus, artisanaal,...)?
Kunnen er na het vooronderzoek reeds specifieke sporen of sporenclusters gedetermineerd en/of verwacht worden (plattegronden, enclos, graven, steenbouw, waterputten, haarden,...) en in welke densiteit?

- Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones met archeologische resten?

- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief? Kan het principe van behoud in situ op vindplaatsniveau nagestreefd worden (op korte en op middellange termijn). Zoja, welke maatregelen moeten genomen worden om aan het behoudsprincipe te voldoen?

- Indien behoud in situ van archeologisch erfgoed onmogelijk of onwenselijk blijkt in het kader van de geplande doelstellingen, welk(e) de(e)l(en) van het terrein dienen voorafgaand opgegraven te worden om een ongedocumenteerde vernieling van archeologisch erfgoed te vermijden? Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van de archeologische vindplaats op regionaal en op Vlaams niveau? In hoeverre zijn gelijkaardige vindplaatsen gekend en gedocumenteerd? Welke site-specifieke onderzoeksvragen kunnen geformuleerd worden bij een vervolgonderzoek?

- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke vermoedelijke hoeveelheid?

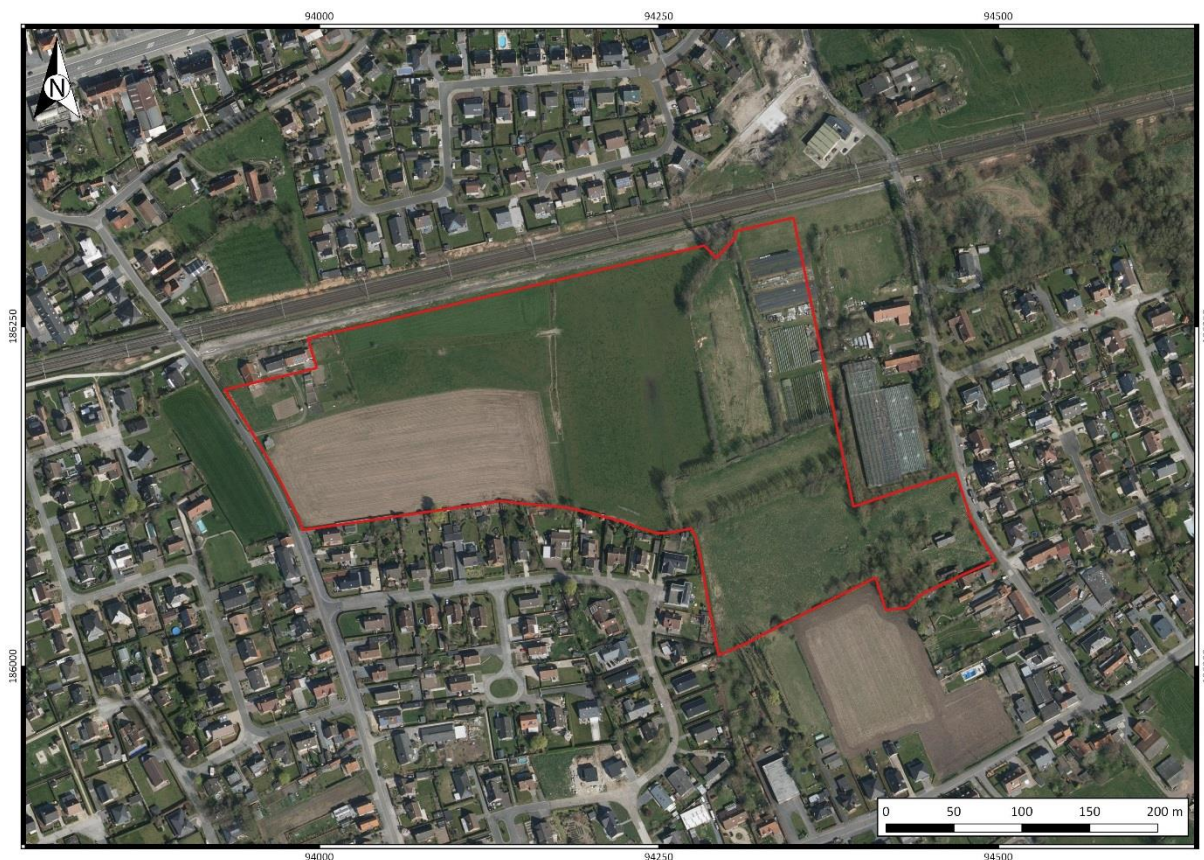
- Welke rudimentaire inschatting kan er gemaakt worden van de tijdsduur van een vervolgonderzoek? Welke personeelsbezetting, personeelskwalificaties en (specialistische) begeleiding zijn hierbij aangewezen?

Resultaten:

Er werd tijdens het proefsleuvenonderzoek, met uitzondering van twee kleine concentraties, een uiterst lage densiteit van enkel greppels en kuilen waargenomen. Buiten de gracht van een walgrachtsite en een mogelijke loopgraaf nabij een betonnen bunker, kunnen alle sporen geïnterpreteerd worden als natuurlijk of restanten van *off site*-activiteiten. Bovendien kennen de weinig sporen een (sub-)recente datering, buiten een aantal laat middeleeuwse sporen en enkele mogelijk oudere sporen.

1 Inleiding

Naar aanleiding van een verkavelingsaanvraag voor enkele percelen aan de Pontstraat en de Karmstraat te Astene (Deinze) voerde BAAC Vlaanderen tussen 12 en 15 april 2016 een archeologische prospectie met ingreep in de bodem uit. Dit onderzoek gebeurde in opdracht van IMMOBEL NV.

Figuur 1: Situering onderzoeksgebied op orthofoto.¹

In het kader van het ‘archeologiedecreet’ (decreet van de Vlaamse Regering 30 juni 1993, houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, inclusief de latere wijzigingen) en het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist, in samenspraak met het Agentschap Onroerend Erfgoed, eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de verkaveling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de prospectie is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

¹ Geopunt 2016.

Het onderzoek werd uitgevoerd tussen 12 en 15 april 2016. Projectverantwoordelijke was Robrecht Vanoverbeke. Inger Woltinge, Ben Terryn, Anna De Rijck, Erik Verbeke en Nick Krekelberg werkten mee aan het onderzoek. Contactpersoon bij de bevoegde overheid, Agentschap Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen, was Stani Vandecatsye. Contactpersoon bij de opdrachtgever Immobel SA was Peter Vanden Busche.

Na dit inleidende hoofdstuk volgt een beknopt bureauonderzoek, met de gekende bodemkundige en archeologische gegevens betreffende het onderzoeksgebied en haar omgeving. Vervolgens wordt de toegepaste methode toegelicht. Daarna worden de resultaten van de archeologische prospectie gepresenteerd. Hieruit volgen een synthese en interpretatie van de occupatiegeschiedenis van het onderzoeksterrein.

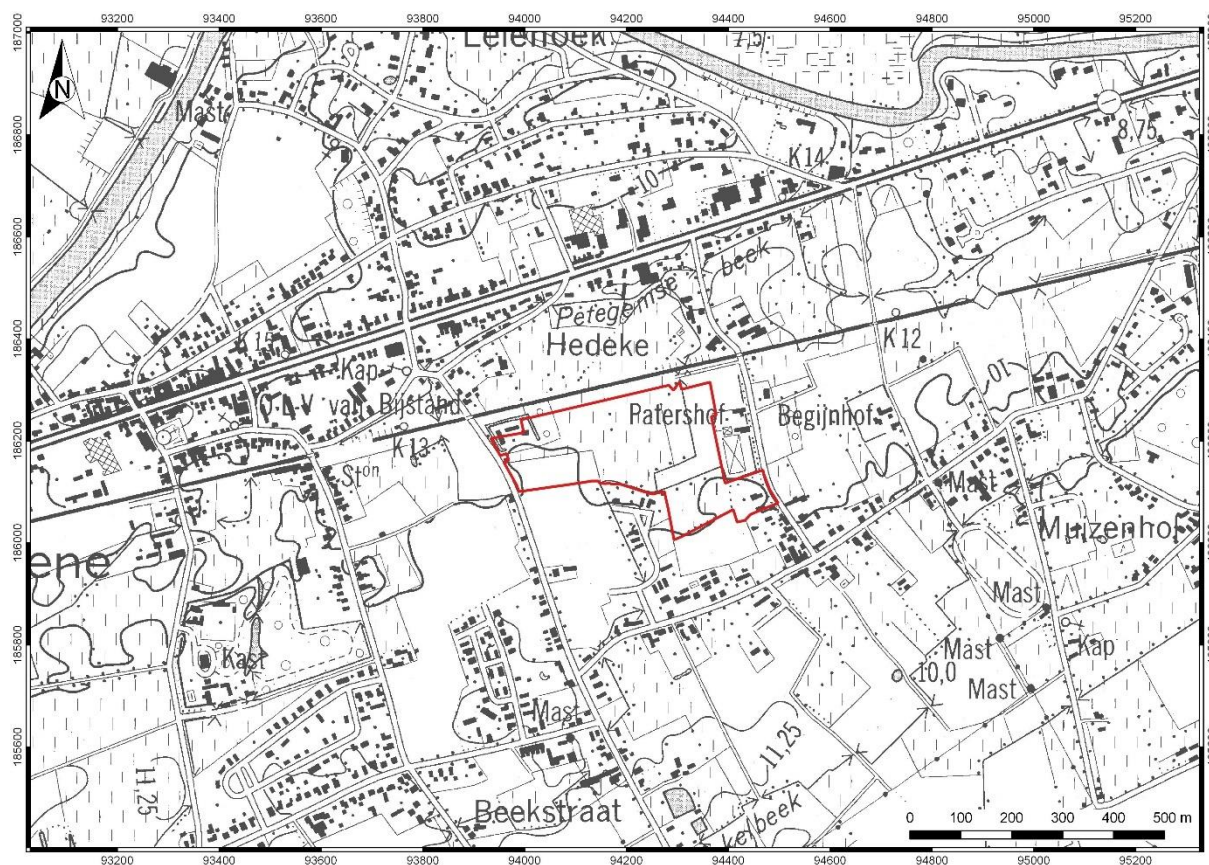
2 Bureauonderzoek

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie en archeologie met betrekking tot de onderzoekslocatie en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied.

2.1 Landschappelijke en bodemkundige situering

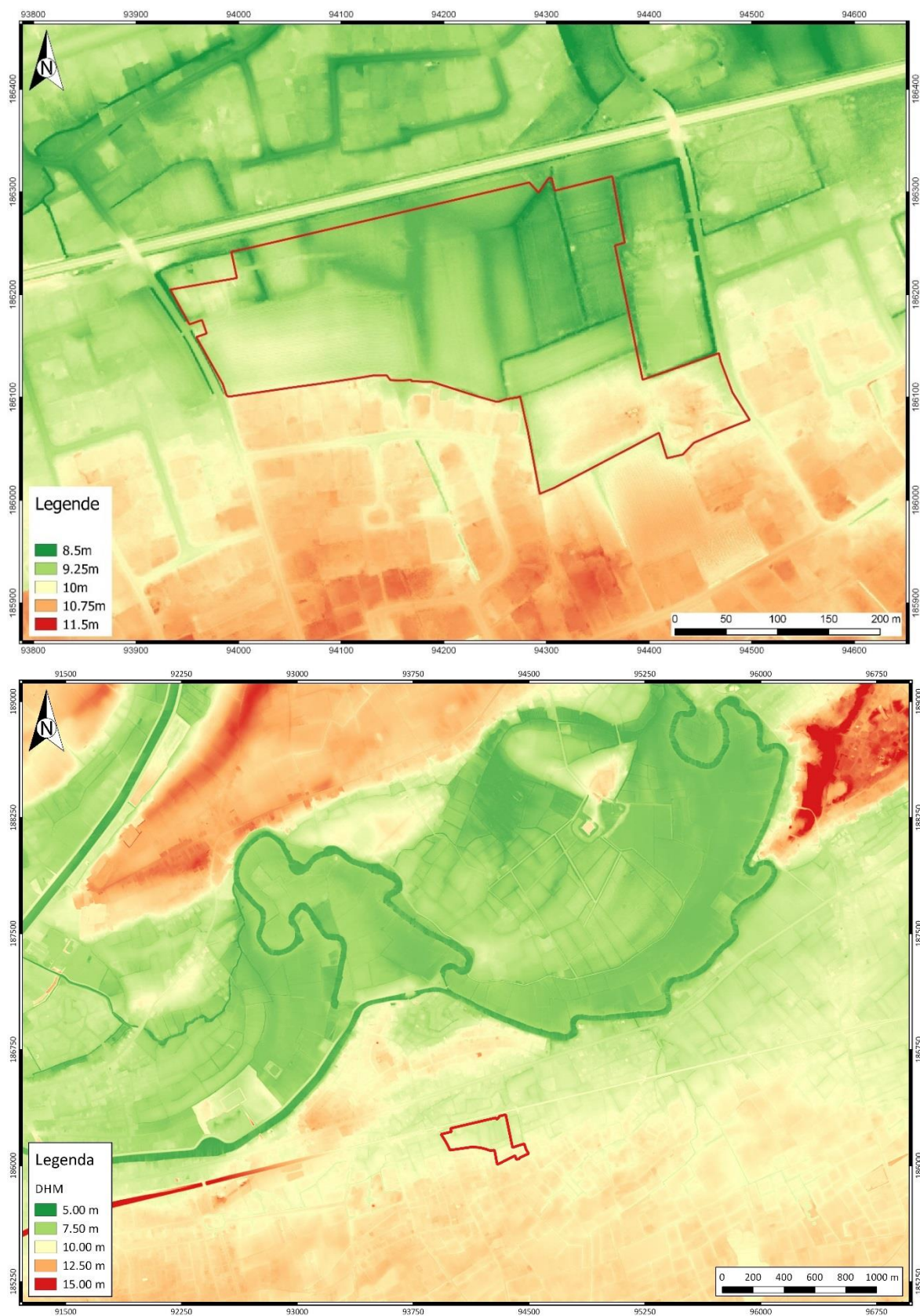
2.1.1 Topografische situering

Het onderzoeksterrein bevindt zich te Astene, een deelgemeente ten westen van de kern van Deinze. Voor de realisatie van de verkaveling, en ten tijde van de prospectie, bestond het terrein voornamelijk uit akker- en weilanden, een voormalig hoeverterrein en een deel van een walsite. Het projectgebied wordt in het noorden begrensd door de spoorweg en in de andere richtingen is het omringd door bebouwing. Het terrein heeft een relatief egale hoogte variërend tussen 8,5 m TAW en 10,5 m TAW. (zie Figuur 2 en Figuur 3).

Figuur 2: Situering onderzoeksgebied op de topografische kaart²

² Geopunt 2016

Figuur 3: Detail van het onderzoeksterrein op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen³.

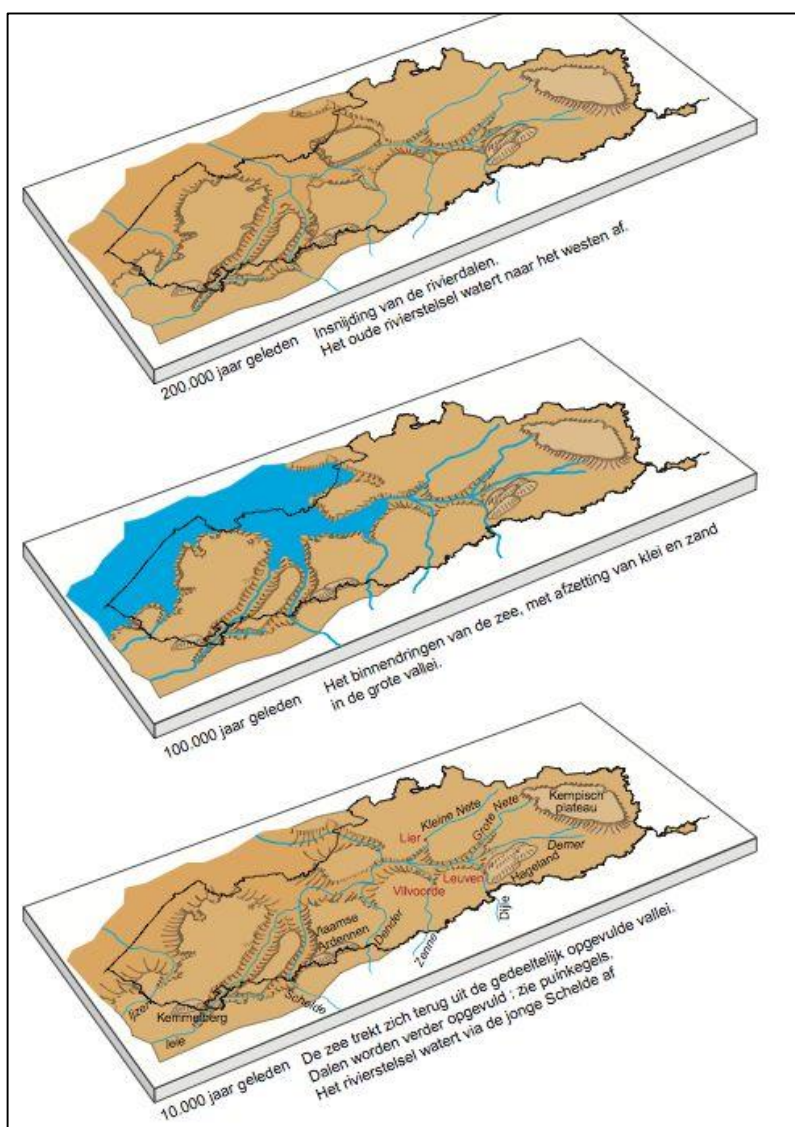
³ Geopunt 2016

2.1.2 Landschap en geologie

a) Landschappelijke situering

Het plangebied is gelegen op de dalbodem van de paleovallei van de Leie (Vlaamse Vallei). Centraal door het plangebied loopt een aftakking van de Petegemse Beek die iets verder naar het noorden uitmondt in de Leie. Meer naar het zuiden bevindt zich de flank van een zandrug. Vanuit landschappelijk oogpunt heeft het onderzoeksgebied een hoog archeologisch potentieel. Hoger gelegen zandgronden in de nabijheid van meersgebied en waterlopen waren in het verleden erg gewild als locatie voor nederzettingen van waaruit men de omgeving exploiteerde. Dit archeologisch potentieel wordt bevestigd door de aanwezigheid van verschillende archeologische vindplaatsen in de omgeving. Uit de orthofoto's en topografische kaarten van de voorbije decennia blijkt dat ter hoogte van het merendeel van het projectgebied een goede bewaringstoestand van archeologisch erfgoed verwacht kan worden, gelet op het landgebruik van deze gronden dat overwegend akkers en weides betreft.

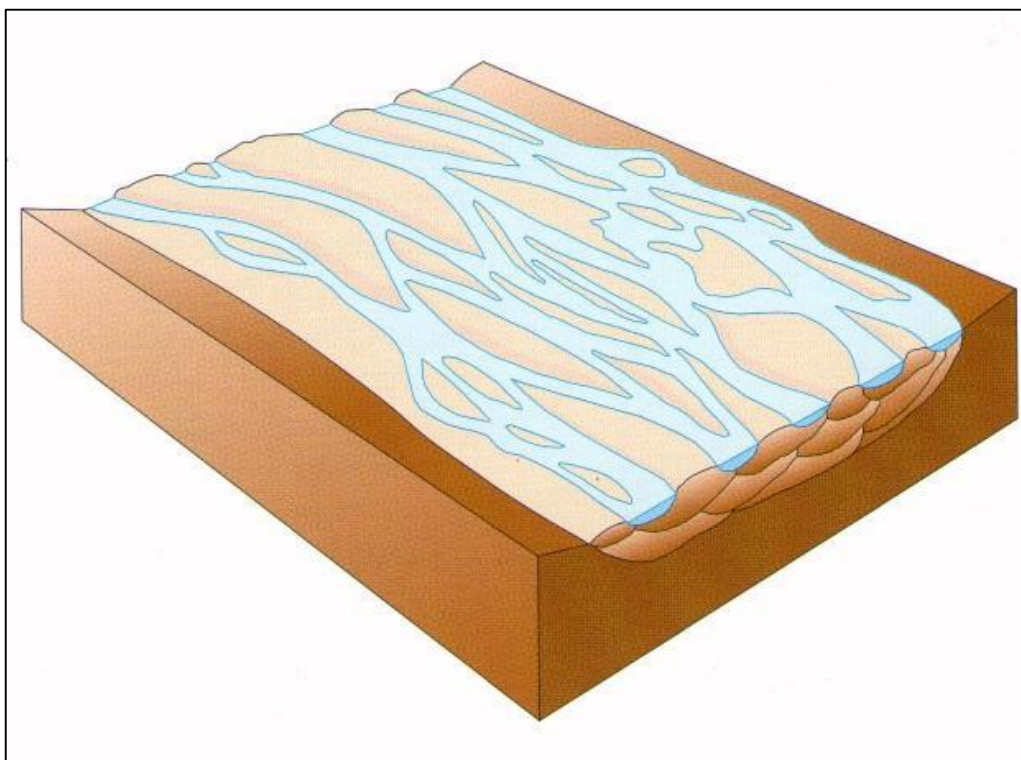

Figuur 4: De vorming van de Vlaamse Vallei in de loop van het Pleistoceen⁴

⁴ CartoGIS, 1999.

De vallei van de Leie vormt een uitloper van de Vlaamse Vallei (zie Figuur 3). Dit is een depressie (in feite een complex van deels bedolven thalwegen) die door fluviatiele processen is uitgeschuurd vanaf het Midden-Cromerien en in de loop van het Weichselien opgevuld is geraakt. De dikte van dit opvulpakket kan tot 25 m bedragen. In het Laat-Pleistocene (130.000-11.650 BP) werd de Vlaamse Vallei in haar definitieve vorm uitgeschuurd. Het diepste punt van deze uitschuring werd bereikt op de overgang van het Eemien (130.000-117.000 BP) naar het Weichselien (117.000 BP-11.650 BP). In deze periode waren de Leie en de Schelde meanderende rivieren met een sterk veranderende loop. In het Weichselien werd het klimaat kouder en verkregen de rivieren als gevolg hiervan een vlechtend geulenpatroon (zie Figuur 5).⁵

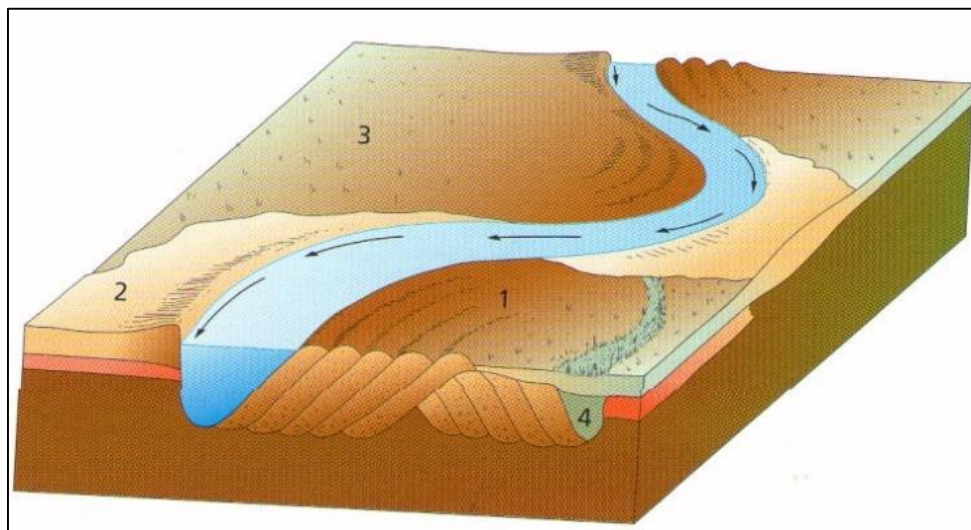
Figuur 5: Schematische voorstelling van een vlechtend geulenpatroon, zoals dit in de Vlaamse Vallei bestond in het Weichseliaan⁶

Tijdens de lente werd door het smeltwater zand en leem afgezet over de ganse breedte van de vallei (fluvioperiglaciale afzettingen). Tijdens de daaropvolgende zomer nam het debiet af en trok het water zich terug naar het hoofdstroomgebied. In de actieve geulen werd nog steeds zand afgezet, terwijl in de depressies in de valleivlakte leem sedimenteerde. Tijdens het Laatglaciaal (de laatste fase van het Weichselien, 14.640-11.650 BP) en in het Holoceen (11.650 BP tot nu) verbeterde het klimaat opnieuw en verkregen de Leie en Schelde opnieuw een meanderend patroon (zie Figuur 5). Het huidige oppervlak valt dan ook grotendeels samen met dat van de laatste fluvioperiglaciale afzettingen uit het Weichseliaan. De rivieren sneden zich vanop dat niveau in, waardoor een

⁵ Vermeire *et al.*, 1999.

⁶ Van Strydonck & Mulder, 2000.

laagterras ontstond. Later werden deze Vroeg-Holocene dalen weer gedeeltelijk opgevuld met alluviale afzettingen⁷.

Figuur 6: Schematische voorstelling van een meanderend rivierenpatroon, zoals dit bestond in de vallei van de Leie vanaf het Laatglaciaal⁸. 1: Kronkelwaarden (binnenkant van de rivierbocht), 2: Oeverwal (buitenkant van de rivierbocht), 3: Komgronden, 4: Oude, verlande riviermeander.

De topografie van de Vlaamse Vallei wordt deels bepaald door tertiaire getuigenheuvels die in de ondergrond aanwezig zijn. Tevens komt op het laagterras een microreliëf voor dat is gevormd door eolische dekzanden en boreale stuifzandduinen. Daarnaast zijn lokaal ook niet-geërodeerde restanten van de verwilderde fluvioperiglaciale, pre-holocene dalbodem aanwezig in de vorm van donken. Het laagterras wordt ontwaterd door een complex van beekjes waarvan het grootste deel afwatert in de richting van de Leie of de Schelde⁹.

Tijdens het Laatglaciaal (de laatste fase van het Weichselien, 14.640-11.650 BP) en in het Holocene (11.650 BP tot nu) verbeterde het klimaat en verkreeg de Leie opnieuw een meanderend patroon. In deze periode heeft zij zich als een *underfit river* ingesneden in de brede vallei. Heden ten dage heeft de rivier een breedte van enkele tientallen meter en slingert zij zich met grote meandervormige kronkels doorheen de valleibodem. Vanaf de jaren '50 werd de bovenloop van de Leie steeds meer rechtgetrokken in het kader van een grootschalig moderniseringsprogramma dat de waterafvoer moest verbeteren en de rivier bevaarbaar maken voor grotere schepen. Hierbij werd de rivier in verregaande mate rechtgetrokken, waarbij dijken werden aangelegd, oevers verstevigd en oude meanders afgesneden. In de wijdere omgeving van het plangebied zijn een aantal dergelijke afgesneden meanders aanwezig (zie Figuur 3). Als gevolg hiervan werd het historische landschapspatroon deels weggevaagd en werden veel van de oorspronkelijke gras- en meerslanden opgehoogd voor landbouw, industrie en bewoning.¹⁰

⁷ Vermeire *et al.*, 1999.

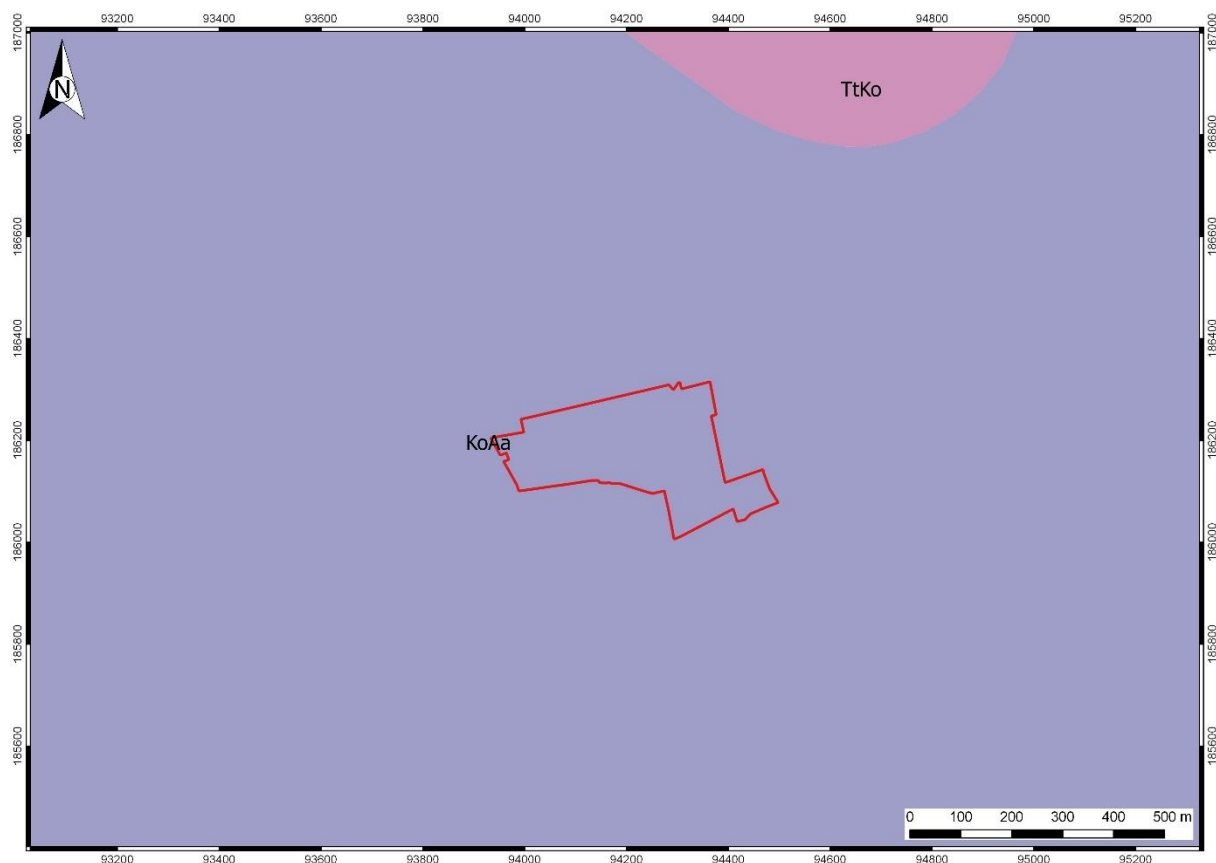
⁸ Van Strydonck & Mulder, 2000.

⁹ Vermeire *et al.*, 1999.

¹⁰ De Moor *et al.*, 1997.

b) Geologische situering

De Tertiaire ondergrond ter hoogte van het onderzoeksgebied bestaat uit afzettingen van het *Lid van Aalbeke* (KoAa), een onderdeel van de *Formatie van Kortrijk* (Ko)(zie Figuur 7). Het Lid van Aalbeke (KoAa) bestaat bijna uitsluitend uit een zeer fijn siltige klei, zonder enige zandfractie¹¹, donkergrijze tot blauwe klei met glimmers.

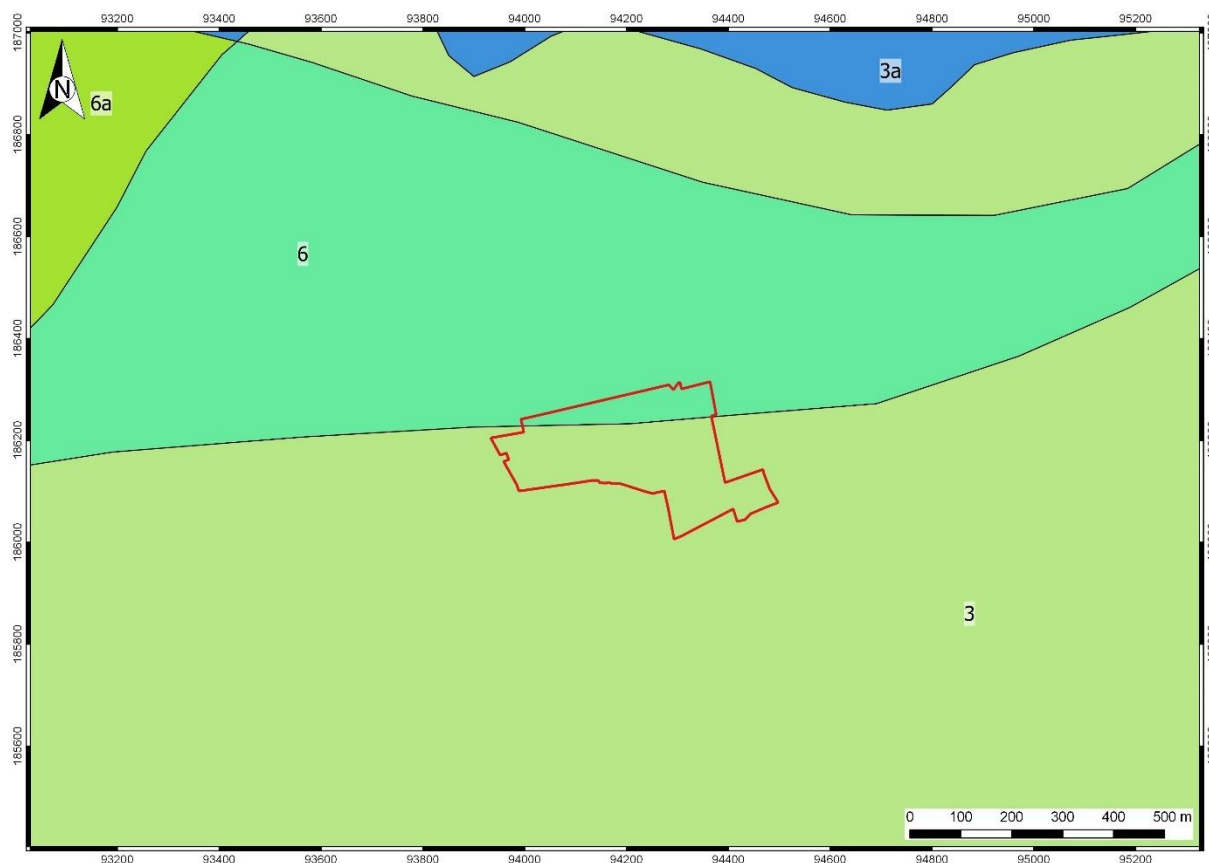
Figuur 7: Situering onderzoeksgebied op de Tertiairgeologische kaart¹²

Volgens de Quartairgeologische kaart (1/200.000)¹³ (zie Figuur 8) bestaat de quartaire ondergrond ter hoogte van het onderzoeksterrein uit twee types. Type 6 bevindt zich in het noordelijkste deel van het onderzoeksgebied en zegt ons dat er zich geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bevinden bovenop de pleistocene sequentie. Fluviatiele afzettingen van het Eemiaan (Laat-Pleistoceen) (**FLPe**) worden afgedekt door fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) (**FLPw**) en deze worden afgedekt door eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan, mogelijk vroeg-Holocene, zand tot zandleem (**ELPw**) en/of hellingsafzettingen van het Quartair (**HQ**). Volgens de legenda is deze kaarteenheden evenwel mogelijk niet aanwezig. Type 3 verspreid zich over de rest van het onderzoeksgebied en ook hier bevinden zich geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de pleistocene sequentie. Fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (**FLPw**) worden hier afgedekt door eolische afzettingen van het Weichseliaan (**FLPw**) en/of door Quartaire hellingsafzettingen (**HQ**). Maar ook hier is het mogelijk dat het eolische sediment niet wordt aangetroffen.

¹¹ Bogemans 2007

¹² DOV Vlaanderen 2016

¹³ DOV Vlaanderen 2016

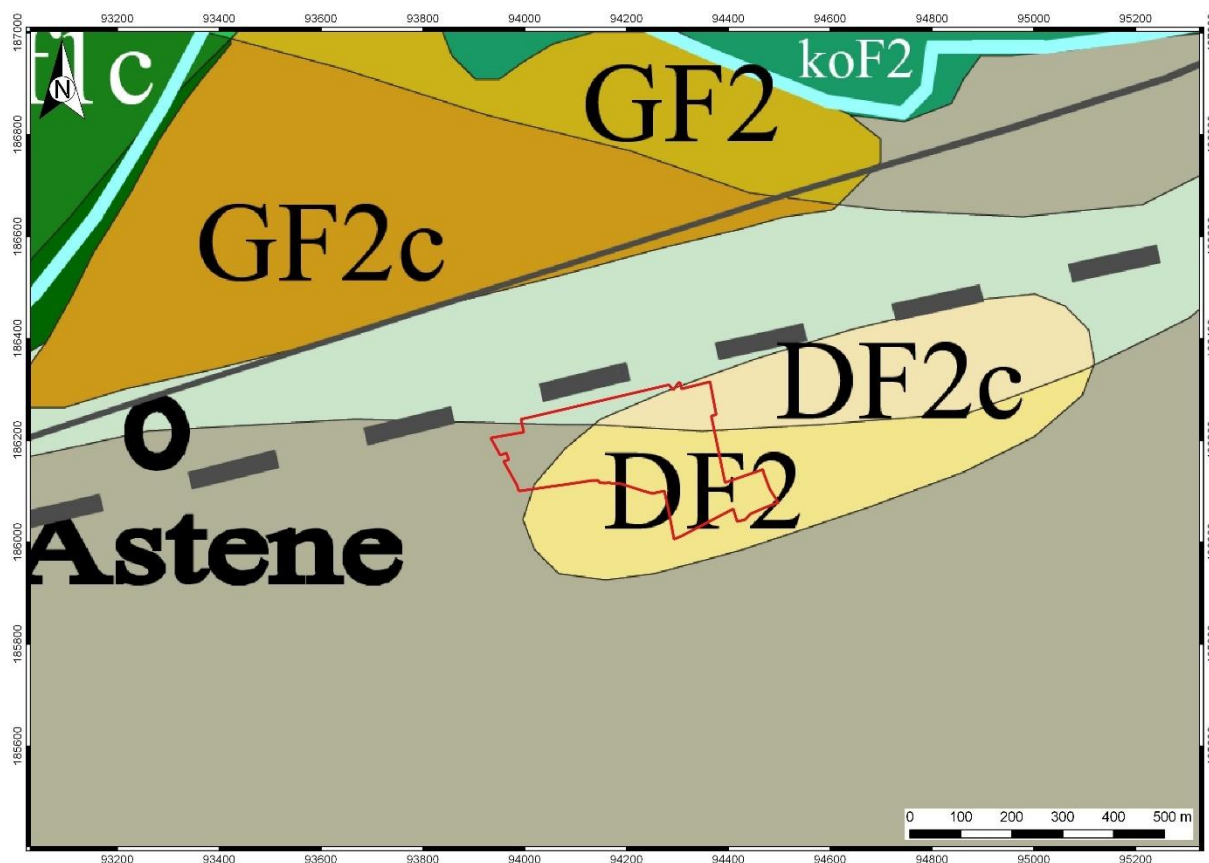
Figuur 8: Situering onderzoeksgebied op de quartaairgeologische kaart 1/200.000.¹⁴

De meer gedetailleerde quartaairgeologische kaart (1/50.000) toont binnen het onderzoeksgebied lithoprofieltypes F2c, DF2c en DF2 (zie Figuur 9). 'D' staat voor Weichseliaan dekzanden, 'F2' staat voor een Weichseliaan fluvioperiglaciale sequentie bestaande uit een bovenste zandige laag rustend op een lemige laag, rustend op een onderste zandige laag en 'c' is een fijn lemig continentaal Eemiaan lithosoom¹⁵.

Volgens de quartaairgeologische gegevens zou dus binnen het plangebied een beperkte dekzandrug of dekzandkopje aanwezig zijn. Op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen is echter te zien dat het plangebied eerder gelegen is in een lager gelegen deel van het landschap (zie Figuur 3), terwijl ten zuiden ervan hogere ruggen voorkomen (maaiveld tussen 8,5 en 9,5 m +TAW). Het zuidoosten van het plangebied is op de rand van deze hogere rug gelegen (maaiveld rond 10,5 m +TAW). Het lijkt er op basis van deze gegevens dan ook eerder op dat het plangebied gelegen is op de fluvioperiglaciale dalbodem dan op een dekzandrug.

¹⁴ DOV Vlaanderen 2016

¹⁵ De Moor et al. 1996

Figuur 9: Situering onderzoeksgebied op de quartairgeologische kaart 1/50.000.¹⁶

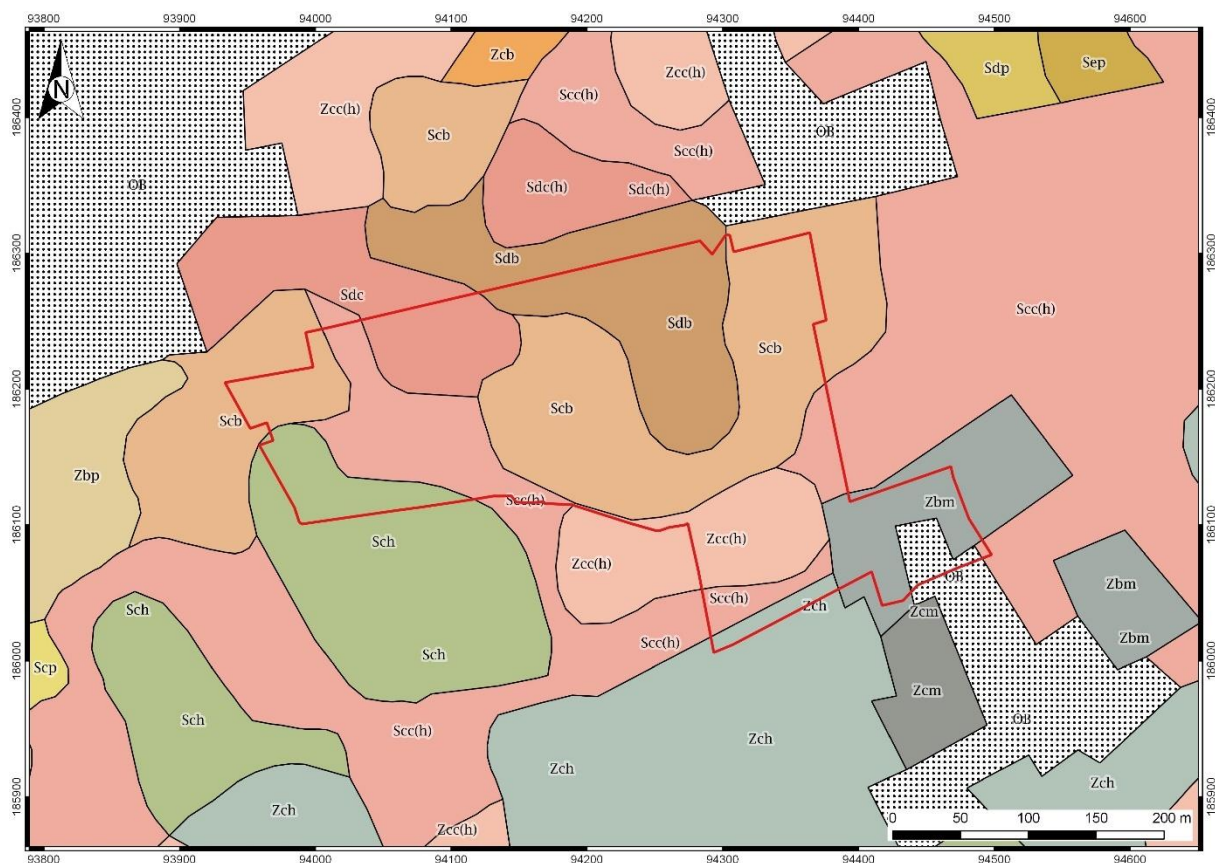
2.1.3 Bodem

Binnen het onderzoeksgebied treffen we verschillende bodemtypes aan (zie Figuur 10). Het gaat om Scb (matig droge lemig zandbodem met structuur B horizont), Sdc (matig natte lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont), Sdb (matig natte lemig zandbodem met structuur B horizont), Scc(h) (matig droge lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont), Sch (matig droge lemig zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont) en Zcc(h) (matig droge zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont)¹⁷.

¹⁶ DOV Vlaanderen 2016

¹⁷ DOV Vlaanderen 2016

Figuur 10: Situering onderzoeksgebied op de bodemkaart van Vlaanderen¹⁸

¹⁸ DOV Vlaanderen 2016

2.2 Historiek en cartografische bronnen

Binnen dit kader wordt eerst een klein historisch overzicht gegeven over het onderzoeksgebied, daarna worden de reeds gekende archeologische waarden uit de nabije omgeving besproken.

2.2.1 Historiek

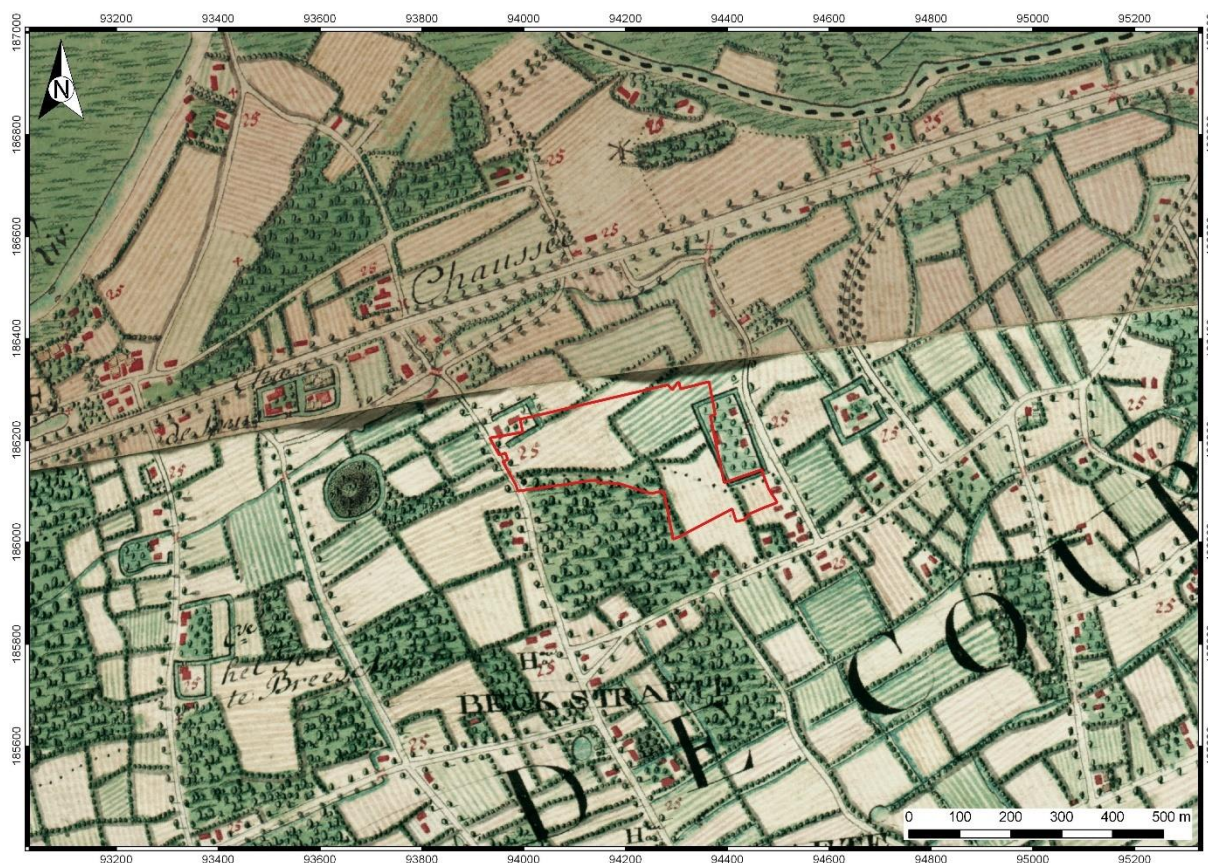
Het onderzoeksgebied bevindt zich nabij de dorpskern van Astene. In een charter van St.-Pieters vinden we Athenneria (VII), in een oorkonde van de St.-Baafsabdij zien we Astenneria (856) of Villa Hachtinna (976). Deze namen zijn waarschijnlijk te linken aan het huidige Astene. Sporen van oudere aanwezigheid van de mens zijn teruggevonden door middel van archeologisch onderzoek. Het huidige dorpscentrum ontwikkelde zich rond de steenweg Gent-Kortrijk, die in 1720 werd rechtgetrokken en de gemeente van west naar oost doorkruist. De spoorlijn Gent-Kortrijk die in 1839 werd aangelegd zorgde voor meer transportmogelijkheden en industrie. De gemeente bevat nog verschillende betonnen bunkers, die deel uitmaakten van de bunkerlinie ten zuiden van Gent. Deze werd gebouwd in de jaren 1930 tussen de Schelde en de Leie. Bebouwing aan beide zeiden van de steenweg nam toe na de tweede wereldoorlog en vanaf 1960 werd ook het gebied rond de spoorweg geleidelijk aan verkaveld en volgebouwd.¹⁹

2.2.2 Cartografische bronnen

Vanaf de Ferrariskaart (ca. 1771-1778) zijn er duidelijke gegevens voor het onderzoeksgebied beschikbaar (zie Figuur 11). Vermoedelijk is de aangeboden oriëntatie niet volledig correct. We bevinden ons dan ook nabij de samenvoeging van twee kaartbladen. Op de Ferrariskaart is te zien dat het plangebied verdeeld is in relatief kleine percelen, begrensd door opgaand hout, en gebruikt als akker. Net ten zuiden van het onderzoeksgebied en op verscheidene andere plaatsen in het kaartbeeld worden loofbossen afgebeeld. Een site met walgracht in het noordwesten van het onderzoeksgebied wordt gedeeltelijk oversneden. Een tweede site met walgracht bevindt zich ten oosten van het onderzoeksgebied, net buiten de geplande verkaveling. Buiten deze twee zijn er nog verscheidene andere walgrachtsites waar te nemen in het kaartbeeld. De relatief kleine, gesloten percelen en de omvangrijke arealen bos doen vermoeden dat het hier meer marginale, natte gronden betreft, die wellicht pas vanaf de late middeleeuwen werden ontgonnen vanuit deze walgrachtsites.

---

¹⁹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2016

Figuur 11: het onderzoeksgebied weergegeven op de Ferrariskaart.²⁰

De Popp kaart (ca. 1805-1879) toont een andere perceelverdeling dan de Ferrariskaart (zie Figuur 12). Het erf in de noordwestelijke hoek bevindt zich hier duidelijk met enkele gebouwen en de omgrachting gedeeltelijk binnen het onderzoeksgebied. Ook in de zuidoostelijke hoek zien we de aanwezigheid van twee gebouwen binnen de zone die onderzocht zal worden. De locatie van de gebouwen zoals we ze op de Popp kaart zien is nog steeds dezelfde als deze te zien op de orthofoto. De kaart van de Atlas der Buurtwegen geeft eenzelfde beeld als de Popp kaart. De Vandermaelen kaart geeft ook eenzelfde beeld, maar is minder gedetailleerd en levert geen bijkomende informatie.

²⁰ Geopunt 2016.

Figuur 12: het onderzoeksgebied weergegeven op de Poppkaart.²¹

2.3 Archeologische data: CAI

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) is een databank van archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Dit overheidsinstrument helpt ons om een inschatting te maken over het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied. Voor het onderzoeksgebied zelf tussen de Pontstraat en de Karmstraat in Astene (Deinze) zijn geen archeologische waarden gekend (Zie Figuur 14)²².

Het onderzoeksgebied omzeilt een bunkerlocatie. Deze bevindt zich in het westen van het onderzoeksgebied. Hij behoort tot het Bruggenhoofd Gent, opgericht ter fortificatie van de stad vanaf eind jaren 1920 tot mei 1940. Deze bunker is de eerste bunker van de voorlinie beginnend vanaf Astene (bunkernummer A1). Het gaat om een bunker die volledig ommuurd was met bakstenen bijgebouw bij een boerderij. De bunker had een zadeldak in rode Boomse pannen. Er waren verschillende valse ramen aanwezig. Het geheel zat bovendien verborgen achter een haag, planten en struiken. De bunker bestond uit twee kamers en was voorzien voor het opstellen van twee mitrailleurs. De schietgaten zijn heden ten dage nog vrij, maar de eigenlijke ingang is toegemetseld in 1943-1944 in opdracht van de Duitse bezetter. Er zijn nabij deze bunker geen indicaties van gevechten²³.

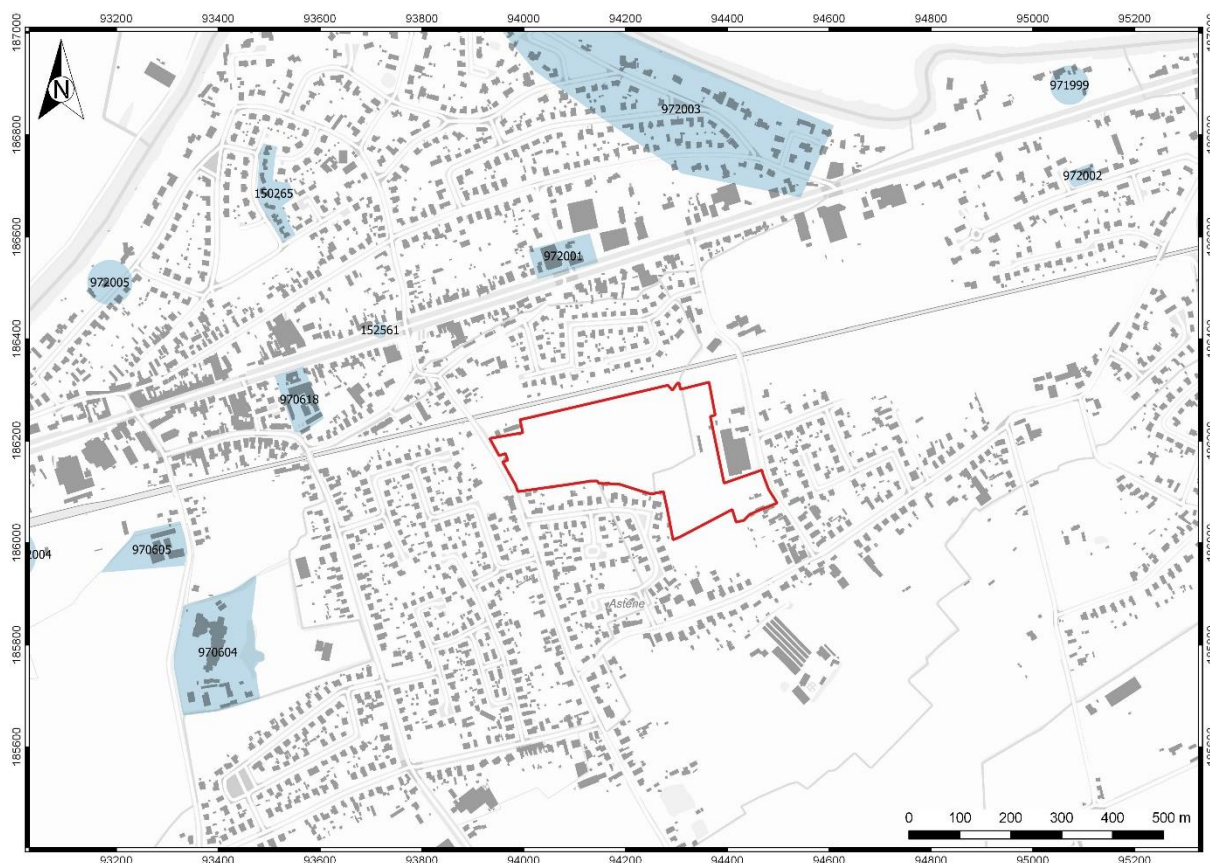
²¹ Geopunt 2016.

²² Centraal Archeologische Inventaris 2016.

²³ www.bunkergordel.be

Figuur 13: links: foto van een bunker (waarschijnlijk deze) gecamoufleerd als huis²⁴; rechts: hedendaagse foto van deze bunker.

Figuur 14: CAI-kaart van het onderzoeksgebied met de archeologische vindplaatsen in de omgeving²⁵.

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn verschillende vindplaatsen te zien op de CAI²⁶.

Bij het 'Goed ter Hove' (locatie 970605), het 'Oud goed te Parijs' (locatie 970606), de 'Augustijnehoeve' (locatie 972028), de 'Hoeve te Breeschot' en het Kasteel van Astene (locatie

²⁴ Bron: <http://www.bunkergordel.be/9-A01%20bunkerfiche.htm>, foto uit het Duitse Denkschrift.

²⁵ Centraal Archeologische Inventaris 2015.

²⁶ Centraal Archeologische Inventaris 2015.

970604), het 'Goed Spauws' (locatie 970618), het 'Hof Wallebeke/Tempelhof' (locatie 972026) en in de Spletestraat (locatie 972029) bevinden zich laat middeleeuwse sites met walgracht.

Verschillende losse vondsten werden geregistreerd. In de Blikstraat (locatie 972005) trof men 28 silexartefacten, mogelijk neolithisch aardewerk, een 220-tal scherven hoofdzakelijk handgevormd aardewerk, vier fragmenten gewoon Romeins aardewerk en een dolium fragment aan. Aan de Baarsstraat (locatie 150265) een losse vondst van handgevormd aardewerk (Romeins of ijzertijd) en een fragment middeleeuws aardewerk.

Aan de Leiehoek, ten zuiden van de Leie, tussen de Rietvoornstraat en de Emiel Clauslaan (locatie 972003) trof men een vondstconcentratie aan van ongeveer 350 scherven in protohistorische techniek, midden-Romeins aardewerk (terra nigra, kruikwaar, Arraswaar en Eifelwaar) en bouw materiaal. Een andere losse vondst werd ter hoogte van de Maaigemdijk (locatie 971087-971088), ten noorden van de Leie geregistreerd. Het gaat om lithisch steentijdmateriaal, handgevormd aardewerk, Romeins handgevormd aardewerk en vol- en laat middeleeuws aardewerk.

Te Astene kasteel (locatie 972004) werden Romeinse scherven aangetroffen (terra sigillata, terra nigra, kruikwaar, dolium, handgevormd aardewerk). Op de hoek van de Astenemolenstraat en de Emiel Clauslaan (locatie 972001) werden een drietal Romeinse brandrestengraven gevonden. De Poppkaart vertoont ook de aanwezigheid van een U-vormige gracht uit de late middeleeuwen bij de Emiel Clauslaan (locatie 971999). Aan de Casselrijlaan 15 (locatie 972002) bevonden zich twee midden-Romeinse brandrestengraven. Graf 1 bevatte een potje, een kom en een bord in gewoon aardewerk en fragmenten van ijzeren armbanden. Graf 2 bevatte een beker in terra nigra, een bord in zeepwaar en een bodem van een pot in gewoon aardewerk.

Ter hoogte van Dorpsstraat 123 (locatie 152561) bevonden zich de resten van een bunker uit de jaren 1930 in de wegkoffer. Deze bunker behoorde tot de bunkerlinie die in de jaren 1930 aangelegd was. Na de oorlog werd deze reeds gesloopt.

Ter hoogte van de Astenemolenstraat voerde All-Archeo een archeologisch vooronderzoek uit. De aangetroffen sporen omvatten een depressie, kuilen, paalsporen en een verstoring. Op basis van het vondstmateriaal uit de depressie kunnen de sporen vermoedelijk gedateerd worden in de metaaltijden of de Romeinse tijd²⁷.

2.4 Archeologische verwachting

Nabij, en deels binnen, het onderzoeksgebied bevinden zich volgens het historisch bronnenmateriaal verschillende walgrachtsites. Dergelijke sites gaan regelmatig terug tot (laat) middeleeuwse bewoningskernen. Gezien de onmiddellijke nabijheid van twee vermoedelijke walgrachtsites is de kans groot dat er zich middeleeuwse resten van bewoning en/of landgebruik binnen het onderzoeksgebied bevinden. In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn verschillende archeologische waarden gekend. Het gaat om sporen uit de pre- en protohistorie, de late middeleeuwen, maar vooral de Romeinse periode. Gezien de ligging van het onderzoeksgebied, grenzend aan een zandrug, met in het noorden nog de mogelijke aanwezigheid van een dekzandlaag, en de nabijheid van verschillende walgrachtsites is er dan ook een mogelijke trefkans voor resten uit deze periodes.

²⁷ Derieuw et al. 2012

3 Methode

In dit hoofdstuk wordt eerst de toegepaste methodologie geschetst (werkwijze, planning, aanpak, strategie van het veldwerk).

3.1 Veldwerk

De prospectie met ingreep in de bodem bestond uit een standaard proefsleuvenonderzoek waarbij de methode van continue sleuven als basis gold, maar grotendeels werd aangepast. Op vraag van de opdrachtgever werd, voor de start van het onderzoek, een aangepast puttenplan opgesteld, waarbij rekening werd gehouden met de toekomstige verkaveling en de aanwezige hindernissen op het terrein (grachten, hagen, bestaande bebouwing, etc.). Dit puttenplan werd vooraf door alle partijen (opdrachtgever en het Agentschap Onroerend Erfgoed) goedgekeurd.

Oorspronkelijk werd voorzien om 12,5% (10% sleuven + 2,5% kijkvensters) van het terrein te prospecteren. Naar aanleiding van de voortdurende afwezigheid van significante sporen, werd echter in samenspraak met het Agentschap besloten om het sleuvenplan weliswaar aan te houden maar geen onnodige en lege kijkvensters aan te leggen. Enkel bij het aantreffen van significante sporen werd dit nog aanbevolen.

Bovendien waren sommige delen in het noordoosten van het terrein volkomen waterverzadigd (zie Figuur 15) door het overlopen van een verstopte aftakking van de Petegemse Beek, waardoor enkele sleuven niet volledig konden worden aangelegd. Ook werden enkele kleinere zones, waar de sleuven toch over de toekomstige bouwvolumes waren geprojecteerd, niet of slechts gedeeltelijk onderzocht.

Ook in het oosten van de onderzoekslocatie, tegen de walgrachtsite aan de Karmstraat aan, en ter hoogte van de nog in gebruik zijnde aardbeienkwekerij, was het niet mogelijk om twee sleuven (wp 54 en 60) op de vooropgestelde breedte van 4m aan te leggen. Plaatsgebrek was hier de boosdoener.

Figuur 15: Twee sleuven waarbij enkele meters niet konden worden aangelegd omdat het water ogenblikkelijk de sleuf vulde.

Op deze manier werd binnen het ca. 8,5ha groot onderzoeksgebied 7500m² of 8,7% van het terrein onderzocht in 61 proefsleuven, 3 proefputten en 3 kijkvensters (zie Figuur 16). De sleuven hebben meestal een NNW-ZZO oriëntatie of een haaks daarop staande WZW-ONO oriëntatie. Op de locatie

van de walgrachtsite in het noordwesten van het plangebied²⁸ werden waar mogelijk tussen de huidige bebouwing in totaal drie proefputten (werkputten 18, 20 en 22; 5m op 5m) en een korte proefsleuf aangelegd om deze site zo goed mogelijk te onderzoeken (zie figuur 16). De walgrachtsite in het oosten werd met de proefsleuven op een aantal plaatsen zo dicht mogelijk benaderd om ook hier een zo goed mogelijk beeld te krijgen van (rand van) deze site.

Het maaiveld bevond zich op een hoogte van 8,75m tot 10,10m TAW. Het vlak werd aangelegd op een gemiddelde diepte van 60 tot 70 cm onder dit maaiveld.

De sleuven werden aangelegd met behulp van een kraan op rupsbanden van 21 ton met gladde graafbak van 1,80m. In elke sleuf werd machinaal één vlak aangelegd op het archeologisch relevante en leesbare niveau; dit onder begeleiding van minstens één archeoloog. Vervolgens werd het vlak manueel bijgeschaafd, zodat de sporen het best zichtbaar waren en meteen konden worden ingekrast.

Van alle sleuven werden diverse overzichtsfoto's gemaakt en van alle sporen ook detailfoto's. De sleuven en sporen werden ingetekend door middel van een GPS en gedocumenteerd aan de hand van beschrijvingen. Indien een spoor zich tegen de putwand bevond, werd het werkputprofiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren. Sporen-, foto- en vondstenlijsten werden digitaal geregistreerd in het veld. Gebruik makend van het programma *QGIS* werden de verzamelde data van de opgravingsvlakken verwerkt tot een gedetailleerd en overzichtelijk grondplan.

Gemiddeld werd er per proefsleuf één profielput aangelegd waarbij min. 60 cm van de moederbodem zichtbaar was. De locatie ervan stond in functie van het inzicht in de lokale bodemopbouw (en de diepte van verstoring). Bij elke profielput werd de absolute hoogte van het (archeologisch) vlak en van het maaiveld genomen en op het plan aangeduid. Deze bodemprofielen werden opgemeten, opgekuist, gefotografeerd, ingetekend op schaal 1/20 en beschreven per horizont op basis van de bodemkundige registratie- en beschrijvingsmethodes.

Reeds tijdens de uitvoering van het onderzoek werden volledig gedocumenteerde werkputten reeds gedicht om verdere degradatie en instabiliteit van het terrein te voorkomen. Door de hoge grondwaterstand kwamen deze immers reeds snel onder water te staan. Dit gebeurde steeds met instemming van het Agentschap Onroerend Erfgoed.

3.2 Strategie voor de uitwerking

De basisuitwerking van het onderzoek en de rapportage van de onderzoeksresultaten gebeurden allen door BAAC Vlaanderen, conform de minimumnormen en de bijzondere voorwaarden bij de prospectie met ingreep in de bodem. De basisuitwerking van het onderzoek omvatte een beknopte omschrijving van alle sporen in een sporenlijst en het opstellen van een fotolijst. Een vondstenlijst werd eveneens opgesteld. De veldplannen van de opgraving werden gedigitaliseerd en opgemaakt tot overzichtelijke kaarten. De profieltekeningen werden gedigitaliseerd en in uniforme afbeeldingen weergegeven. Deze basisuitwerking gebeurde onmiddellijk na het veldwerk.

---

²⁸ Zie: 2.2.2 Cartografische bronnen

Figuur 16: De inplanting van de proefsleuven, kijkvensters en profielputten binnen het plangebied.

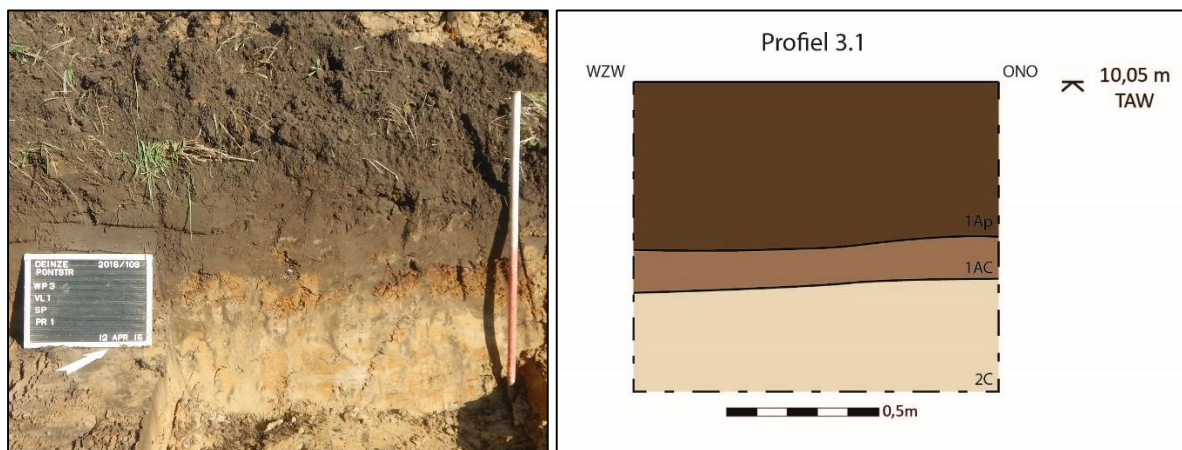
4 Resultaten

4.1 Bodem (N. Krekelbergh)

Uit de geregistreerde profielen bleek dat de ondergrond in lithologisch opzicht bestond uit een opeenvolging van zandige en meer lemige fluvioperiglaciale lagen. Er werd geen dekzand aangetroffen. Textuurverschillen tussen de lagen onderling op sommige plaatsen zorgden voor het ontstaan van aquitards (stuwwatertafel), herkenbaar aan het gereduceerde karakter van de lagen. De bovenkant van het bodemprofiel bestond veelal uit een recente bouwvoor (Ap-horizont), met daaronder vaak een lichtere Ap2-horizont en soms zelfs nog een Ap3-horizont. Hieronder was over het algemeen een sterk verbrokkelde ijzer- en/of humus-B-horizont aanwezig, die duidelijk verspit en doorbroken was in het kader van de ontginning en het geschikt maken van de gronden voor de bewerking. Daaronder bevond zich een opeenvolging van fluvioperiglaciale lagen, die soms sterk onderhevig waren aan gleyverschijnselen (oxidatie- en reductievlekken van ijzer en mangaan). Deze afzettingen waren kalkloos en sterk tot zelfs zeer sterk zuur (pH = 4 / 5). In één profiel (werkput 11) werd een humeuze laag geobserveerd in de fluvioperiglaciale sequentie, wat wijst op tijdelijke stabilisatie waarbij humus kon bezinken of vegetatie zich kon vormen. De B-horizont was op veel plaatsen sterk geconcretiseerd, wat wijst op een intensieve invloed van de fluctuerende grondwatertafel (natte podzol). Het stijgen van het grondwater gebeurde ook snel bij het zetten van de profielen, waardoor deze vaak snel na de registratie weer instortten. In volgende paragraaf worden een aantal referentieprofielen besproken.

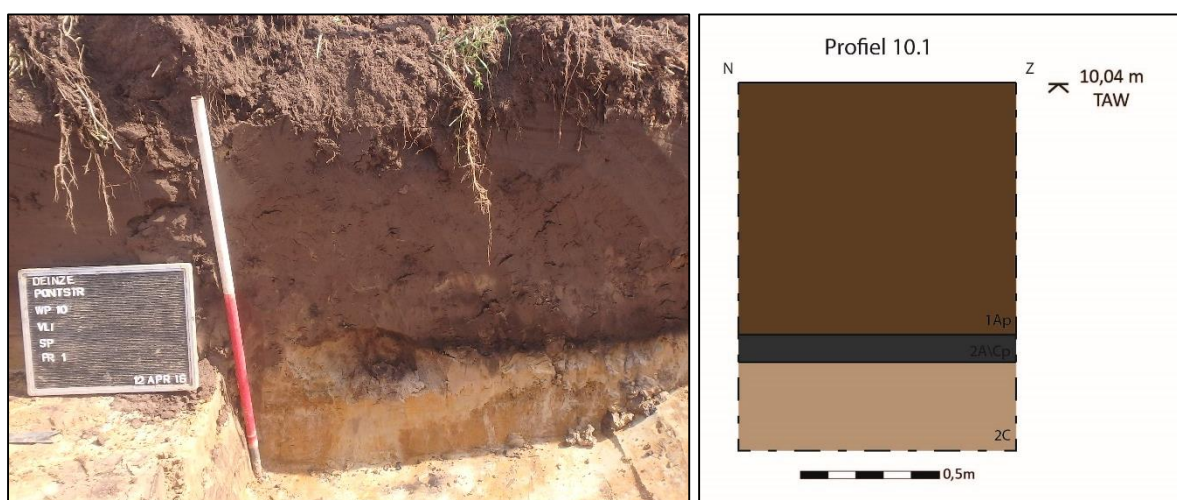
In profiel 3.1, gelegen in het zuidoosten van het plangebied, was een dikke en humeuze, donkerbruine bouwvoor (Ap-horizont) aanwezig (zie Figuur 17). Deze bestond uit matig siltig, matig fijn zand. Als bijmenging waren enkele baksteen- en houtskoolspikkels aanwezig. De dikte van de bouwvoor was vrij omvangrijk, ca. 50 cm. De donkere kleur van de bouwvoor wees op een hoog gehalte aan humeuze stof. In de onderkant waren veel vlekken aanwezig met materiaal afkomstig uit de C-horizont, wat wees op het doorwoelen van de grond. Hieronder bevond zich een 20 cm dikke menglaag (A/Cp-horizont), met vlekkelig karakter. Deze bestond uit matig siltig zand met zowel gele als donkerbruingrijze vlekken. Ook waren er veel ijzerconcreties in deze laag aanwezig, afkomstig van een verbrokkelde en bewust gebroken Bs(p)-horizont (ijzer-B-horizont). In de rechterhelft van het profiel was de Bs-horizont nog gedeeltelijk intact. Hieronder bevond zich de Cg-horizont, bestaande uit zwak tot matig siltig zand met wat bioturbatie. Profiel 4.1 liet opnieuw een sterk humeuze en dikke bouwvoor zien, bestaande uit matig siltig en humeus zand. Hieronder bevond zich een relatief intacte, donkerroodbruine Bhs-horizont (humus-ijzer-B-horizont), een inspoelingslaag waarin zowel humus als ijzer geaccumuleerd was. Een bijmenging van donkergrijsbruine humus uit de bovenliggende laag wees eveneens op het gedeeltelijk verspitte/verploegde karakter van deze laag. In tegenstelling tot de geconcretiseerde ijzer-B-horizont in profiel 3.1, was deze Bhs-horizont nog gedeeltelijk intact.

Figuur 17: Profiel 3.1.

In profiel 10.1 was een opeenvolging van vier horizonten zichtbaar (zie Figuur 18). De bovenkant van het profiel bestond uit een donkergrijsbruine Ap-horizont, met hieronder een 30-40 cm dikke A/Cp horizont. Deze laag was vlekkelig en bevatte verspit of verploegd materiaal uit de oorspronkelijke E-, B- als C-horizonten. Deze antropogene verplaatsing van materiaal afkomstig uit het oorspronkelijke podzolprofiel is vermoedelijk tijdens de ontginning en ingebruikname van de gronden gebeurd. Onder de A/Cp-horizont was een dunne, donkerbruine tot zwarte Bhs-horizont aanwezig, met daaronder een eveneens zeer dunne bruine Bs-horizont. Daaronder bevond zich de C-horizont, die hier bestond uit een opeenvolging van fluvioperiglaciale lagen, met lichte textuurverschillen hetgeen resulteerde in differentiële niveaus van oxidatie en reductie.

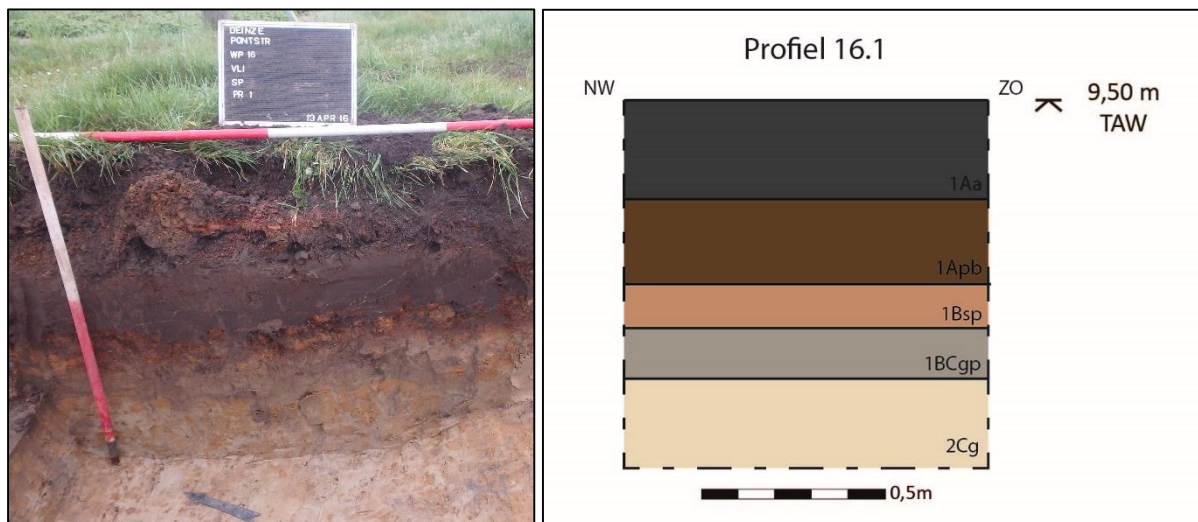

Figuur 18: Profiel 10.1.

Profiel 16.1 was vlakbij de meest noordwestelijke omwalde hoeve gelegen. De sterke antropogene invloed was duidelijk merkbaar in het profiel (zie Figuur 19). De bovenkant van het profiel bestond uit een opgebracht pakket (1Aa-horizont), bestaande uit matig fijn, humeus, donkergrijs zand met veel baksteen- en puinfragmenten als bijmenging. Het materiaal was los gepakt en sterk poreus, door de aanwezige mortelfragmenten was het ook kalkrijk. Hieronder bevond zich een onder het ophoogpakket begraven bouwvoor (1Apb-horizont), bestaande uit matig siltig, humeus, matig fijn, donkerbruin zand. In deze bouwvoor waren oxidatievlekken van ijzer zichtbaar. Als bijmenging waren enkele baksteenfragmenten aanwezig. De textuur van het materiaal bestond uit matig tot zwak siltig, matig fijn zand. Onder deze begraven bouwvoor was opnieuw een doorbroken Bs(p)-horizont aanwezig, bestaande uit oranjegrijs tot donkergrijs, matig siltig, matig fijn zand. Daaronder ging het

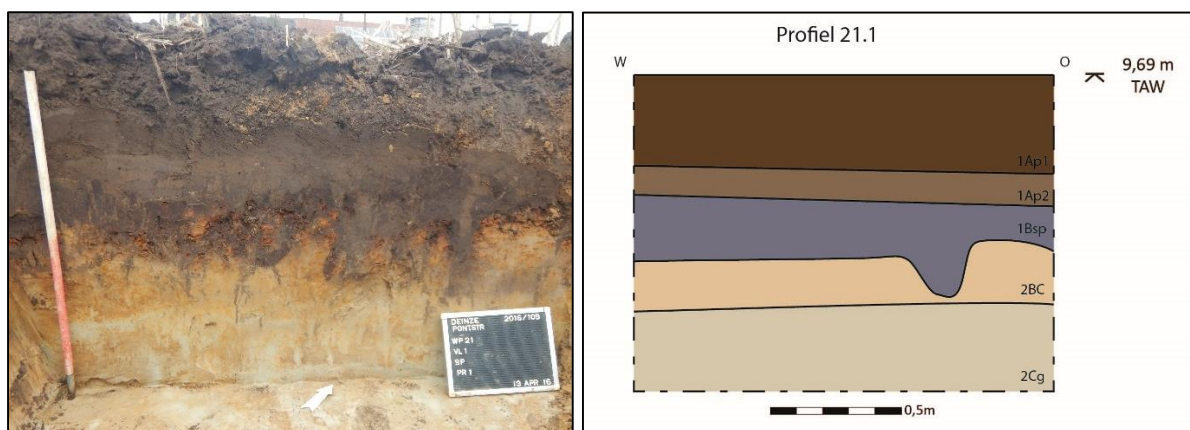

profiel over in een nog steeds erg vlekkerige BCg(p)-horizont, bestaande uit grijsgeel, matig siltig, matig fijn zand met oxidatie- en reductievlekken van ijzer. Uiteindelijk ging het profiel op een diepte van ca. 75 cm beneden maaiveld over in het onveranderde moedermateriaal, de Cg-horizont. Deze bestond hier uit zwak tot matig siltig, matig fijn, licht-oranjegrijs zand. Deze afzettingen waren kalkloos en bevatten matig veel oxidatievlekken van ijzer.

Figuur 19: Profiel 16.1.

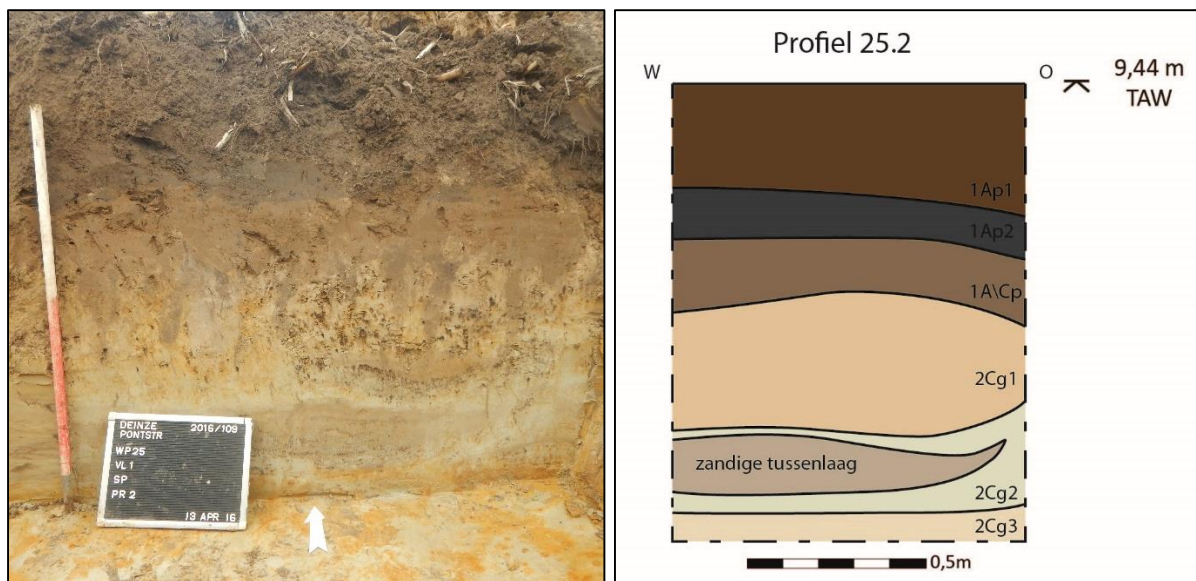
In profiel 21.1 was opnieuw de ontwikkeling van een doorbroken, sterk geconcretiseerde Bs(p)-horizont op gelaagd fluvioperiglaciaal zand zichtbaar (zie Figuur 20). Boven de Bsp-horizont waren twee Ap-horizonten aanwezig, elk bestaande uit matig siltig, matig fijn zand. De kleur van de Ap1-horizont (dikte: 40 cm) was donkerder dan de grijsbruine Ap2-horizont (dikte: 15-20 cm). Daaronder bevond zich de verbrokkelde, sterk geconcretiseerde Bs-horizont met oranje en donkergrijs gevlekte kleur. Daaronder ging het profiel via een oranjegele BC-horizont over in het moedermateriaal, dat hier bestond uit een afwisseling van matig en sterk siltig fluvioperiglaciaal zand. In de Cg-horizont waren sporen van vorstwiggen zichtbaar.

Figuur 20: Profiel 21.1.

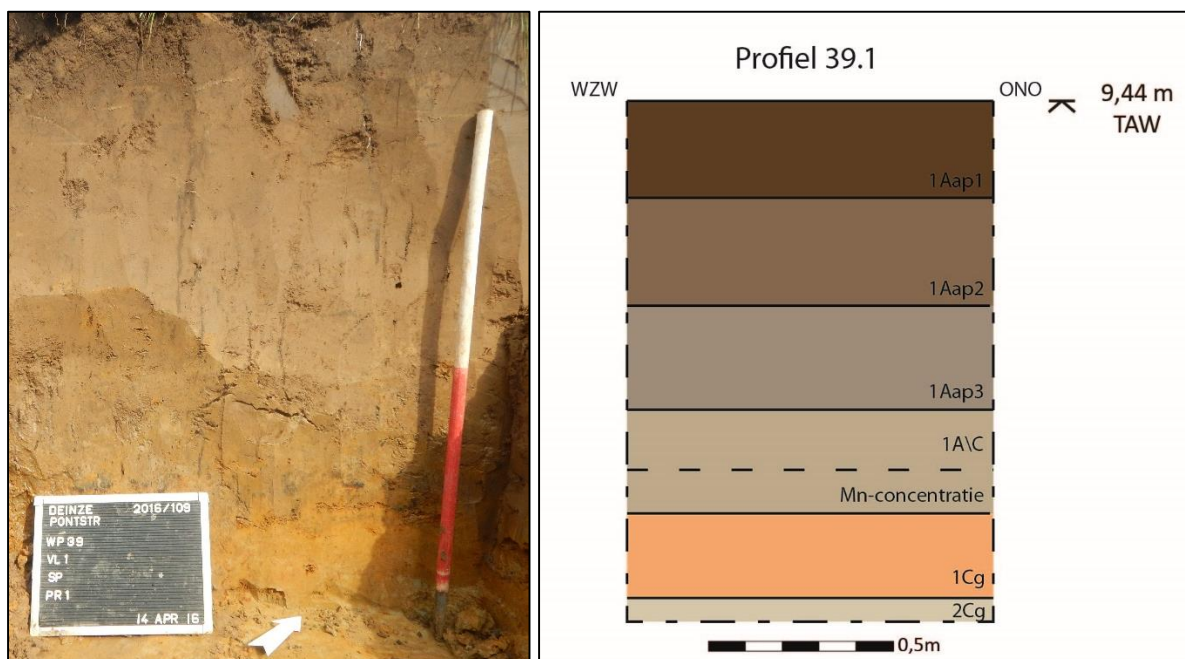
In profiel 25.2 was een profielopbouw te zien waarbij twee bouwvoren, een recent geploegde Ap1-horizont en een oudere, grijsbruine Ap2-horizont rechtstreeks op de C-horizont lagen (zie Figuur 21). De onderzijde van de Ap2-horizont was diffuus, sterk gebioturbeerd en vertoonde vooral veel mollengangen. De bovenzijde van het moedermateriaal bestond uit een relatief homogeen pakket geel tot oranjegeel zand met opvallend veel ijzerconcreties. Daaronder ging het profiel over in een meer gelaagde sequentie, met differentiatie in oxidatie en reductie tussen de verschillende laminae.

In dit profiel is dan ook een duidelijk en relatief homogeen dekzandpakket van enkele decimeter dikte bovenop de gelaagde fluvioperiglaciale sequentie aanwezig.

Figuur 21: Profiel 25.2.

Profiel 39.1 was ten oosten van de noordoostelijke omwalde hoeve gelegen. Aan het oppervlak was hier enig microreliëf aanwezig, wat wees op een zekere mate van antropogene ophoging van het terrein (zie Figuur 22). In het profiel konden inderdaad drie Aa-horizonten worden onderscheiden. Daaronder ging het profiel via een enigszins verrommelde A/C horizont over de in de fluvioperiglaciale Cg1- en Cg2-horizont.

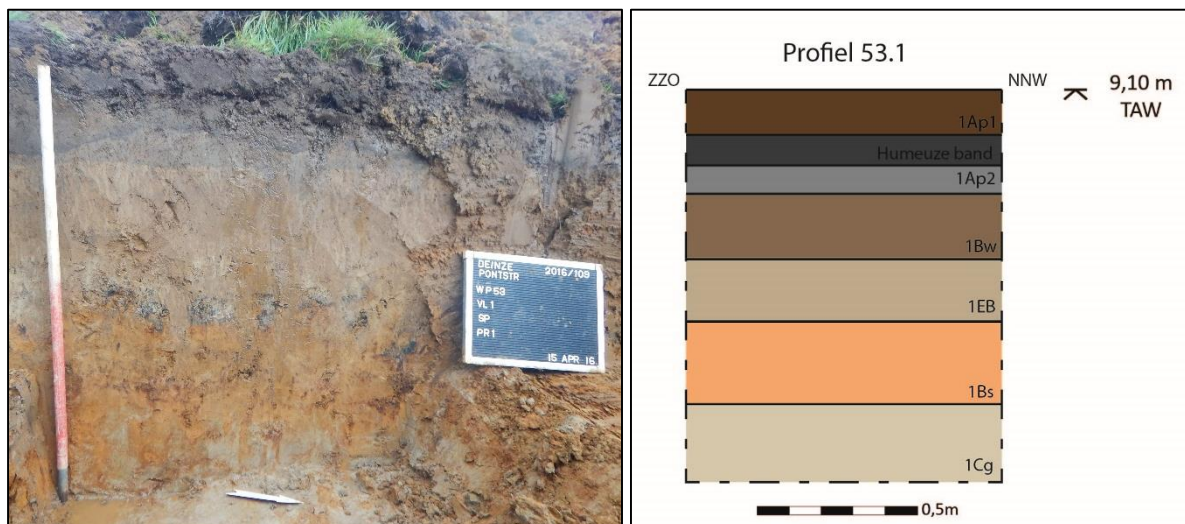

Figuur 22: Profiel 39.1.

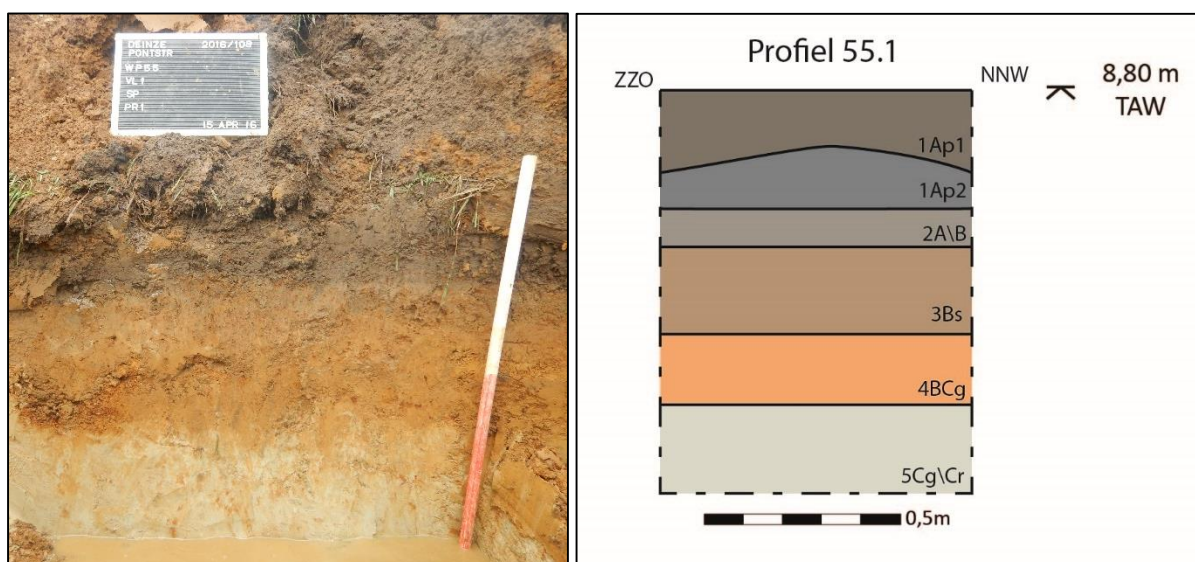
In de oostelijke helft van het terrein was op sommige plaatsen onder de bouwvoor een Bw- of structuur-B-horizont aanwezig, zoals in profiel 53.1 (zie Figuur 23). In profiel 55.1 was een sterk oranje bodem aanwezig, met een dunne 1Ap1-horizont (dikte: 20 cm), bestaande uit sterk siltig, matig fijn, humeus, donkerbruingrijs zand (zie Figuur 24). Onder deze recente 1Ap1-horizont bevond

zich een 1Ap2-horizont, eveneens bestaande uit sterk siltig, matig fijn, humeus, grijs zand. Deze laag was kalkarm, matig poreus en bevatte veel roestvlekken van ijzer. Onder de Ap-horizonten bevond zich een 2A/B-horizont, met enigszins vlekkelig karakter, bestaande uit matig siltig, matig fijn, humeus zand dat heterogeen roodbruin en grijs gevlekt was. Deze dunne laag (dikte: ca. 10 cm) ging vervolgens over in een 20 cm dikke 3Bs-horizont, bestaande uit sterk siltig oranjebruin zand met concreties en een weinig bioturbatie. Daaronder bevond zich een 4BCg-horizont, die bestond uit matig fijn, matig siltig, matig fijn oranjegrijs zand, met oxidatie- en reductievlekken van ijzer. De 5Cg/Cr-horizont bestond tenslotte uit zwak siltig, matig fijn, witgrijs zand met nog enkele roestvlekken. Het grondwater kwam echter snel naar omhoog, waardoor deze zeer bleke horizont dicht tegen de permanente reductiegrens aanleunt.

Figuur 23: Profiel 53.1.

Figuur 24: Profiel 55.1.

Samenvattend kan gesteld worden dat het plangebied is gelegen op het fluvioperiglaciale Leie-terras, waar lokaal een laag dekzand op is afgezet. In veel profielen heeft de bodemontwikkeling echter tot in de fluvioperiglaciale ondergrond plaatsgevonden. De grondwaterstanden (aquifer) zijn in het ganse plangebied hoog, en in veel profielen komen roestvlekken tot in de bouwvoor voor. Hierdoor valt de drainageklasse eerder als .e. (matig slechte drainering) dan als .c. (matige drainering) te

beschouwen, wat voor het grootste deel van het plangebied op de bodemkaart is aangegeven. Daarenboven heeft de wisselde textuur in de fluvioperiglaciale ondergrond, met een afwisseling van zand- en leemlagen, gezorgd voor het ontstaan van tijdelijke stagnatie van water en pseudogleyverschijnselen. De natte omstandigheden zorgden voor het ontstaan van een sterk geconcretiseerde Bs-horizont of oerbank op veel plaatsen in het plangebied. Hierdoor werden de bodemomstandigheden binnen het plangebied niet alleen gekenmerkt door het vochtig karakter ervan, maar ook door de moeilijke bewerkbaarheid van de gronden.

Op de Ferrariskaart is te zien dat het plangebied in gebruik is als akker, maar ten zuiden ervan komt bos voor. De beboste arealen zijn vrij omvangrijk op de fluvioperiglaciale dalvlakte, dit kan wijzen op de bebossing van marginale, nattere weilanden. Over het algemeen bestaat een indruk van het terrein als bestaande uit relatief natte, moeilijk bewerkbare gronden. De ontginning ervan is vermoedelijk vanuit de sites met walgracht geschied. Hierbij is met name de sterk geconcretiseerde B-horizont vaak doorbroken (door spitten) en is het terrein bewerkbaar gemaakt door ploegen en bemesting. Vermoedelijk was de geschiktheid ervan voor bewoning en bewerking in voorafgaande periodes eerder beperkt en heeft de ontginning ervan pas in de loop van de late middeleeuwen plaatsgevonden. De ontginning is mogelijk gebeurd vanuit de omwalde hoeves die rond het plangebied liggen.

4.2 Spoorbeschrijving en interpretatie

4.2.1 Algemeen

Tijdens de prospectie werden 61 proefsleuven, 3 proefputten en 3 kijkvensters aangelegd. Er werden in totaal 112 sporen aangetroffen (zie bijlagen 8.1.2 en 8.2). Het voornamelijk natuurlijke sporen, naast enkele grachten/greppels en kuilen. Daarnaast werden ook recente verstoringen aangesneden. Ter controle en om een verdere interpretatie mogelijk te maken werden enkele sporen gecoupeerd. Hieruit bleek dat een groot aantal van de aangeduide sporen ook recent of natuurlijk van aard was.

Bij de aanleg van het vlak of het couperen van de sporen werd af en toe materiaal aangetroffen. De vondsten worden besproken in een volgend hoofdstuk²⁹.

4.2.2 Greppels

In de proefsleuven werd 56 keer een greppel aangesneden. Sommige greppels lopen echter door in verschillende sleuven, waardoor we wellicht kunnen spreken van maximum 35 unieke greppels. Er is/zijn geen dominante windrichting(en) langs dewelke de greppels georiënteerd zijn. Op basis van de greppels kunnen geen eventuele erven of sites met een andere functie worden afgebakend.

Slechts bij drie greppels werd materiaal aangetroffen in de vulling.

In de vulling van S41.001, een greppel in het noorden van het plangebied, werd een vuursteen-afslag met een bruine patina en recente beschadigingen aangetroffen. Het artefact bevond zich duidelijk niet meer *in situ*. Het is evenwel niet onmogelijk dat zich op dekzandkopjes op het fluvioperiglaciale terras in de steentijden occupatie heeft voorgedaan. De vondst is evenwel niet meer aan een specifieke context toe te wijzen, aangezien zijn zich in een vergraven context bevindt.³⁰

Een greppel die in vier sleuven in het zuiden van plangebied gevolgd kon worden (S6.007/S8.001/S10.005/S13.001) bevatte een fragment aardewerk dat in de 13de eeuw n.C. kan gedateerd worden. Het gaat wellicht wat ver om op basis van deze ene scherf de vulling van de greppel te dateren in de 13de eeuw n.C. Wellicht betreft het een meer recente greppel waarin

²⁹ Zie: 4.3 Vondstmateriaal

³⁰ Zie: 4.1 Bodem (N. Krekelbergh)

residueel materiaal van de walgrachtsite meer naar het oosten is terechtgekomen. De richting van de greppel suggereert immers dat deze tot in de nabijheid van de walgrachtsite liep.

In de vulling van een brede greppel in het uiterste zuidoosten van het onderzoeksgebied (S1.001 en S3.001) werden vier aardewerkfragmenten aangetroffen van (sub-)recente datum. De greppel kan ongetwijfeld ook als (sub-)recent bestempeld worden.

In de noordwestelijke hoek van het plangebied werd in de korte proefsleuf op de locatie van de walgrachtsite de 'oever' van een brede gracht gedeeltelijk aangesneden (S16.002). Ondanks het gebrek aan vondstmateriaal kan ze vanwege haar ligging geïnterpreteerd worden als de gracht van deze walgrachtsite die wellicht een laat middeleeuwse oorsprong heeft³¹.

Enkele greppels in het noorden van het plangebied (S31.001/S38.004, S31.002/S38.003, S35.001/S37.001/38.002, S35.002/S38.001, S41.001 en S41.002) lijken overeen te komen met perceelsgrenzen die afgebeeld staan op de kaarten uit het midden van 19de eeuw zoals de Poppkaart (zie Figuur 12). Hoewel de Ferrariskaart geen absoluut betrouwbaar middel is om oude perceelsgrenzen mee te bepalen, lijkt de inrichting van de percelen in de 19de eeuw toch heel anders te zijn dan deze uit de 18de eeuw (zie Figuur 11). Deze greppels in het noorden van het plangebied zijn daarom in oorsprong vermoedelijk niet ouder dan de 19de eeuw.

In het westen van het plangebied, vlakbij de bunker die daar nog steeds aanwezig is³², werd een lineair spoor aangetroffen (S17.001) met een kronkelend verloop en een bijzonder gevlekte vulling (zie Figuur 26). Vanwege het aparte karakter van deze greppel en de nabijheid van de bunker werd besloten de greppel te volgen met een kijkvenster (zie Figuur 25). Hierbij werden zowel begin als einde van de greppel bereikt. Aan de kant van de bunker wordt ze oversneden door een ronde kuil³³, aan de andere kant door een recente verstoring. Er werd geen materiaal in de vulling van de greppel aangetroffen maar het aparte karakter van de greppel en de nabijheid van de bunker suggereren dat ze met deze bunker in verband kan gebracht worden en dus gedateerd kan worden in het 2de kwart van de 20ste eeuw. Het is onduidelijk of deze greppel een loopgraaf was of een andere functie had. Deze onduidelijkheid is wellicht een gevolg van het uitblijven van gevechten rond deze bunker, waardoor de activiteit hier eerder gering zal geweest zijn.

³¹ Zie: 2.2.2 Cartografische bronnen

³² Zie: **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden. Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**

³³ Zie: 4.2.3 Kuilen

Figuur 25: Detail van het kijkvenster in WP 17.

Figuur 26: links: foto van het kijkvenster in WP 17 met de greppel centraal, de ronde kuil meer naar boven en de bunker helemaal bovenaan; rechts: foto van een coupe op de greppel.

De overgrote meerderheid van de greppels heeft een donkerbruine tot donkerbruingrijze vrij homogene vulling (zie Figuur 27). Enkele greppels hebben ook een vrij humeuze vulling (zie Figuur 27, rechts). Ze zijn over het algemeen matig gebioturbeerd. De aflijning kan zowel scherp als vaag zijn. Deze greppels zijn goed te onderscheiden van de lichtgekleurde moederbodem. Zoals hierboven werd aangetoond hebben enkele van deze greppels een (sub-)recente datering. Deze datering kan wellicht worden doorgetrokken naar al de greppels met een gelijkaardig vulling.

Figuur 27: links: S13002 gecoupeerd in de rand van de sleuf; rechts: S25005 gecoupeerd in het vlak.

Slechts een aantal greppels heeft een lichtere vulling (S43.001, S43.002, S45.002, S52.002, S53.001, S59.001). Al deze greppels bevinden zich centraal in het oosten van het plangebied. Ze hebben een lichtgrijze tot lichtgrijsbruine vulling, een vage aflijning en matige bioturbatie (zie Figuur 28). Ze zijn moeilijk te onderscheiden van de moederbodem. In tegenstelling tot de donkerdere greppels lijken deze greppels al veel langer blootgesteld te zijn aan de uitlogende factoren van de bodem. Ze zijn daarom wellicht ouder dan deze vermoedelijk (sub-)recente greppels. Hoeveel ouder is niet te zeggen vanwege het ontbreken van enig vondstmateriaal of significante hoeveelheden organisch materiaal zoals houtskool die op natuurwetenschappelijke wijze gedateerd zouden kunnen worden.

Figuur 28: links: S43.001 gecoupeerd in de rand van de sleuf; rechts: S45.001 gecoupeerd in de rand van de sleuf.

4.2.3 Kuilen

Tijdens dit vooronderzoek werden 42 kuilen aangetroffen met een mogelijke antropogene oorsprong. Uit de controlecoupes blijkt dat deze over het algemeen een zeer ondiepe bewaring kennen. Het is daarom vaak onduidelijk of deze wel degelijk van antropogene en niet van natuurlijke aard zijn. Verder bevatten de kuilen op vier exemplaren na (S1.005, S1.012, S18.002 en S29.001) geen archeologica. Bovendien zijn er geen kuilen die kunnen geïnterpreteerd worden als paalkuilen die onderdeel vormen van een herkenbare en dateerbare structuur.

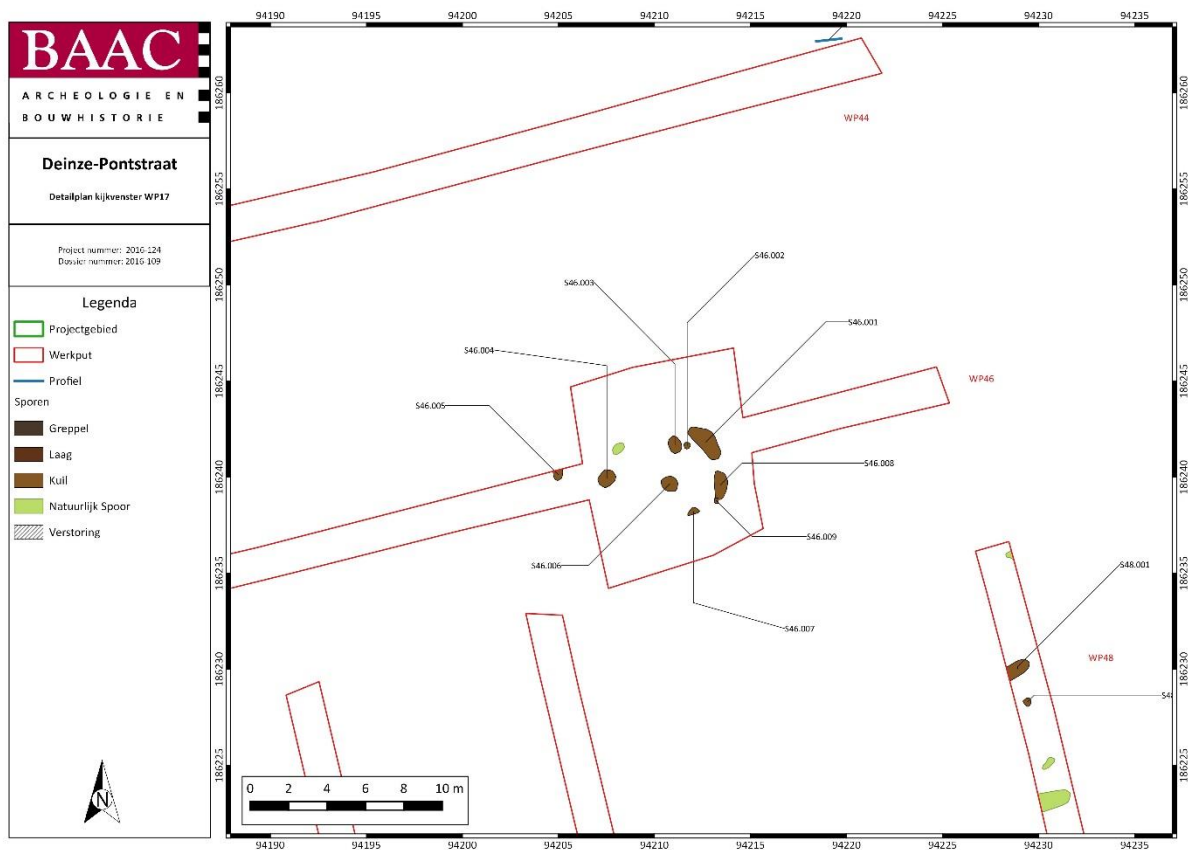
Er is slechts in één kuil van antropogene oorsprong (S1.005 in het uiterste zuidoosten van het plangebied, zie Figuur 29) een fragment aardewerk aangetroffen uit de late middeleeuwen. Het wandfragment van grijs aardewerk was mogelijk nog *in situ* en kan dit spoor dateren in de late middeleeuwen. De overige kuilen (S1.012, S18.002 en S29.001) bevatten aardewerkfragmenten die eerder van (sub-)recente datum zijn. De sporen waarin ze werden aangetroffen zijn daarom vermoedelijk ook van (sub-)recente datum.

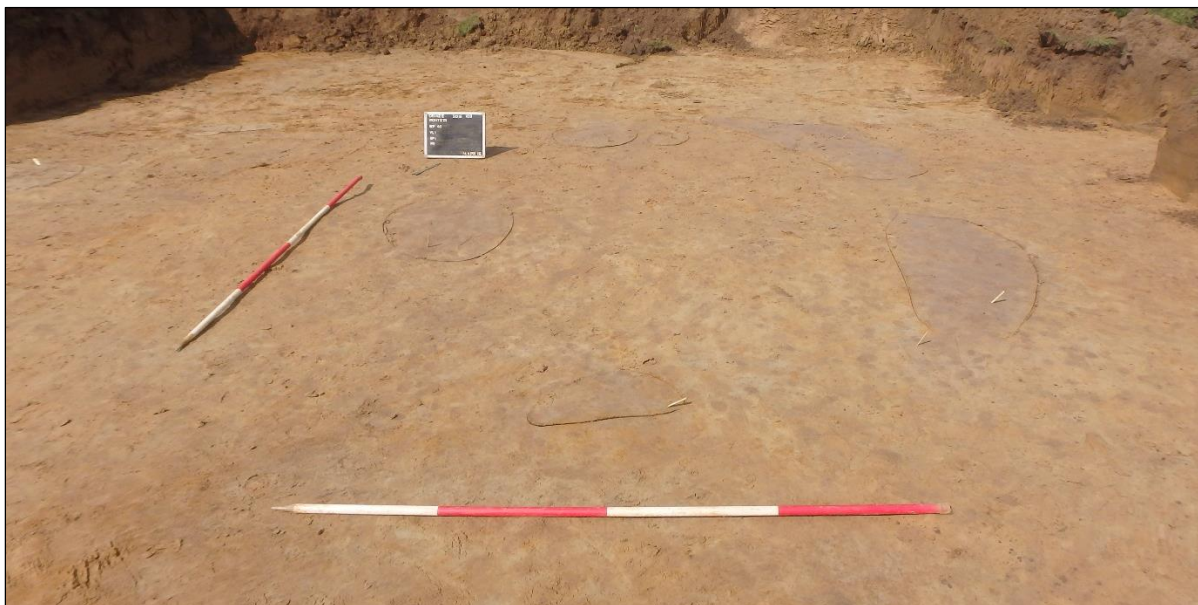
Figuur 29: S1.005 is hier links op de foto te zien in het vlak, ze bevindt zich slechts gedeeltelijk in de sleuf.

De enige cluster van kuilen werd aangetroffen in WP 46, centraal in het onderzoeksgebied. Rond deze cluster werd een kijkvenster aangelegd, waarbij nog een aantal kuilen werden aangetroffen (zie Figuur 30 en Figuur 31). De kuilen (S46.001 t.e.m. S46.009) vormen echter geen herkenbare structuur. Enkele controlecoupes maakten ook duidelijk dat deze sporen niet als paalsporen kunnen geïnterpreteerd worden en sommige mogelijk natuurlijk van oorsprong zijn. Ook werden ter hoogte van deze cluster in de omringende proefsleuven geen significante sporen aangetroffen.

Figuur 30: Detail van het kijkvenster in WP 46.

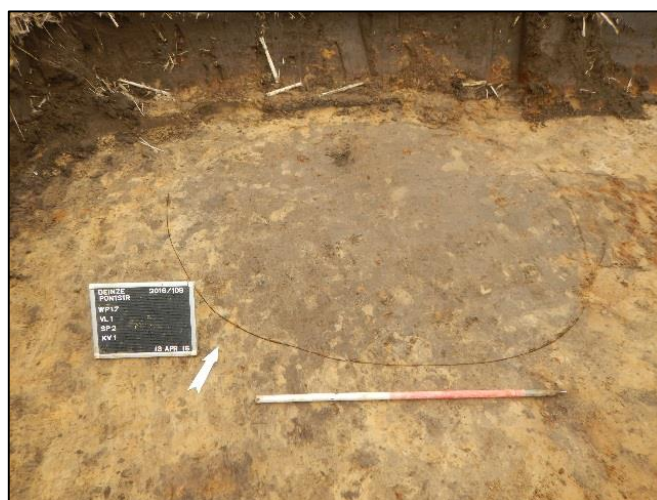
Figuur 31: Foto van het kijkvenster in WP 46 met ingekraste sporen.

In een van de proefputten op de locatie van de walgrachtsite in het noordwesten van het plangebied werden twee kuilen aangetroffen (S18.003 en S18.004) met dierlijk botmateriaal. Het bot was duidelijk van recente datum en van middelgrote zoogdieren (vermoedelijk varkens) afkomstig.

Figuur 32: S18.001 t.e.m. S18.004 in het vlak. De krengeen bevonden zich in de twee meest rechtse sporen.

Er is tot slot nog één kuil die met redelijke zekerheid kan gedateerd worden. Het betreft S17.002, een ronde kuil die aansluit op S17.001, de vermoedelijke loopgraaf, of deze oversnijdt (zie Figuur 33). Aangezien S17.001 wellicht te dateren is in het 2de kwart van de 20ste eeuw³⁴, kan verondersteld worden dat de kuil eveneens in deze periode of later moet gedateerd worden.

Figuur 33: S17.002 in het vlak. De oversnijding/aansluiting met S17.001 is rechts op de foto te zien.

Voor de overige kuilen kan de vulling een aanwijzing zijn voor de ouderdom van het spoor, al is dit geen absoluut betrouwbaar dateermiddel.

De meeste kuilen hebben een homogene donkerbruine tot donkerbruingrijze vulling

(Figuur 34). Ze zijn vaak matig gebioturbeerd en hebben geen scherpe aflijning, maar zijn toch door het grote contrast in kleur met de moederbodem duidelijk te herkennen. Ze komen verspreid over heel het plangebied voor en in iets hogere mate in de zuidoostelijke hoek van terrein. De datering

³⁴ Zie: 4.2.2 Greppels

van deze sporen is verre van zeker. Zowel het spoor 1.005 als de sporen 1.012 en 18.002 hebben een gelijkaardige vulling en worden respectievelijk postmiddeleeuws en (sub-)recent gedateerd³⁵.

Figuur 34: links: S1006 en S1007 in het vlak; rechts: S8002 in het vlak.

De sporen uit de cluster in WP 46 en S43.003 hebben een vrij homogene lichtgrijze tot lichtbruingrijze vulling (zie Figuur 31, Figuur 35). Ze zijn matig gebioturbeerd en de aflijning is vaag. Ze zijn iets moeilijker te onderscheiden van de moederbodem dan de donkerdere sporen. Hun lichtere vulling suggereert een langere blootstelling aan de uitlogende factoren van deze bodem en impliceert daarom vermoedelijk een oudere datering van deze sporen. Deze datering moet echter met de grootste omzichtigheid behandeld worden. Bovendien zijn deze sporen ondiep bewaard, bevatten ze geen vondstmateriaal en vormen ze geen herkenbare structuur. Ze hebben daarom weinig significante archeologische waarde. Wel moet gezegd worden dat ze in dezelfde zone voorkomen als de lichtere en wellicht ook oudere greppels centraal in het oosten van het plangebied³⁶.

Figuur 35: S43003 gecoupeerd in het vlak.

³⁵ Zie: hierboven

³⁶ Zie: 4.2.2 Greppels

Tot slot zijn er nog enkele kuilen die een scherpe aflijning hebben en weinig verstoord zijn door bioturbatie. Dit suggereert een eerder recente oorsprong van deze sporen. Ze kunnen zowel een lichtgrijze als donkerbruine homogene vulling hebben (zie Figuur 36). Een extra argument voor deze theorie is de vondst van een (sub-)recent aardewerkfragment in S29001.

Figuur 36: links: S29001 in het vlak; rechts: S29002 in het vlak.

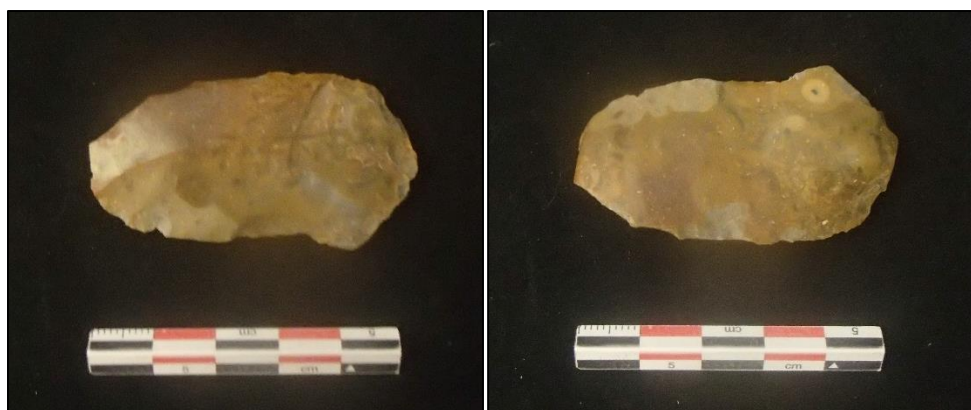
4.2.4 Natuurlijke en recente verstoringen

Natuurlijke sporen en recente verstoringen zijn te zien op de overzichtsfoto's en werden op het veld ingekrast en ingemeten, maar verder niet geregistreerd. Enkel bij twijfel werd een nummer toegekend aan het spoor en werd deze verder onderzocht. Over het algemeen zijn de natuurlijke sporen echter gemakkelijk te onderscheiden van de antropogene. Hetzelfde geldt voor de recente verstoringen.

4.3 Vondstmateriaal

Tijdens dit vooronderzoek werden in totaal 16 aardewerkfragmenten, één metaalslak en één afslag in vuursteen gevonden.

In de vulling van een (sub-)recente greppel (S41001) werd een afslag gevonden in vuursteen (zie Figuur 37). Ze bevond zich duidelijk niet meer *in situ*. De vuursteen is matig grofkorrelig en grijs, maar heeft nu een bruine patina. Ze heeft aan de boord recente beschadigingen die doorheen de patina gaan.³⁷

Figuur 37: links: dorsale zijde van de afslag; rechts: ventrale zijde van de afslag.

³⁷ De afslag werd bekeken en gedetermineerd door Dr. Yves Perdaen.

De oudste aardewerkfragmenten dateren uit de late middeleeuwen. Een wandscherf en een oor in grijs aardewerk zijn beiden afkomstig uit een natuurlijk spoor in het zuidoosten van het onderzoeksgebied (respectievelijk S2.002 en S5.002) en dus niet *in situ* bewaard. Het oor kan meer specifiek in de 13de-14de eeuw gedateerd worden. Een tweede wandscherf in grijs aardewerk is afkomstig uit een kuil die zich ook situeert in het zuidoosten (S1005). Deze scherf was mogelijk wel *in situ* bewaard en dateert de kuil in dat geval in de late middeleeuwen. Het vierde en laatste fragment uit de late middeleeuwen is een bodemfragment hoogversierd aardewerk dat meer specifiek kan gedateerd worden in de 13de eeuw.³⁸ Het fragment is afkomstig uit een greppel die wellicht van recentere datum is maar het bodemfragment uit zijn oorspronkelijke context verwijderde. Die oorspronkelijke context was vermoedelijk de walgrachtsite net ten oosten van het onderzoeksgebied³⁹.

Figuur 38: links: het 13de-14de eeuwse oor in grijs aardewerk; rechts: het 13de eeuwse hoogversierde bodemfragment.

De overige 12 fragmenten aardewerk zijn van (sub-)recente datum. Ze werden aangetroffen in een greppel (S1.001 en S3.001), enkele kuilen (S1.012, S18.002 en S29.001) en buiten context bij de aanleg van het vlak of in een natuurlijk spoor.

De metaalslak werd gevonden in een recente kuil (S29.001) waar ook een fragment recent aardewerk in werd aangetroffen.

³⁸ Het aardewerk werd bekeken en gedetermineerd door Olivier Van Remoorter.

³⁹ Zie: 4.2.2 Greppels

5 Besluit

5.1 Algemeen

Tijdens de archeologische prospectie Deinze Pontstraat werd een terrein van 8,5ha onderzocht. Hiertoe werden 61 proefsleuven, 3 proefputten en 3 kijkvensters aangelegd met een totale oppervlakte van 7500m². Een lage densiteit aan greppels en kuilen werd verspreid over het terrein waargenomen. Enkel centraal in het oosten en in het uiterste zuidoosten kan men spreken van een lichte concentratie aan sporen.

Centraal aan de oostkant van het onderzoeksgebied werden enkele greppels en een kleine concentratie kuilen aangetroffen waarvan op basis van de vulling en de hoge mate van uitloging kan vermoed worden dat zij ouder zijn dan de laat middeleeuwse en (sub-)recente sporen. Het gebrek aan vondstmateriaal en het ontbreken van een herkenbare configuratie van de kuilen verhindert echter de bevestiging van deze theorie.

In het zuidoosten van het terrein werd een iets hogere concentratie aan sporen en vondstmateriaal waargenomen. Het vondstmateriaal is vaak van (sub-)recente datum, maar ook enkele laat middeleeuwse scherven werden aangetroffen. De meeste vondsten bevonden zich echter waarschijnlijk *ex situ* en zijn vermoedelijk afkomstig van de walgrachtsite die zich hier net ten noorden van bevindt. Het valt weliswaar niet uit te sluiten dat enkele sporen in oorsprong eveneens laat middeleeuws zijn en als restanten van *off site*-activiteiten van de bewoners van de walgrachtsite geïnterpreteerd moeten worden.

In het uiterste noordwesten van het terrein werd een gracht aangesneden die op basis van historisch kaartmateriaal en interpretatie van de huidige situatie kan geïnterpreteerd worden als de gracht van een walgrachtsite. Er werd geen materiaal in de gracht aangetroffen, maar wellicht zijn zowel de gracht als de walgrachtsite in de late middeleeuwen te dateren. De gracht werd pas in de 20ste eeuw gedempt.

In het uiterste westen van het onderzoeksgebied werden een korte greppel en een kuil aangetroffen die mogelijk in verband te brengen zijn met de naastgelegen bunker. De bunker, die nog steeds bewaard is en ook niet zal gesloopt worden bij de toekomstige werkzaamheden, vormt een onderdeel van het Bruggenhoofd Gent, opgericht ter fortificatie van de stad vanaf eind jaren 1920 tot de Tweede Wereldoorlog. Er hebben bij deze bunker geen gevechten plaatsgevonden. Het is dan ook niet duidelijk of deze greppel geïnterpreteerd kan worden als loopgraaf. Er werd geen materiaal aangetroffen in de vulling van de greppel die meer informatie zou kunnen geven over de functie ervan.

Het merendeel van de aangetroffen sporen kan echter op basis van het weinige aangetroffen vondstmateriaal, de toetsing met historisch kaartmateriaal en de vergelijking van de vullingen van de sporen als (sub-)recent geklasseerd worden.

5.2 Beantwoording onderzoeksvragen

Het doel van de prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Volgende onderzoeksvragen werden in dat opzicht beantwoord:

- *Welke bodemopbouw is tijdens het vooronderzoek vastgesteld? Is deze bodemopbouw over het hele terrein gelijkaardig of zijn er lokale verschillen? Op basis van welke bodemvormende factoren en/of processen kunnen de lokale bodemgenese en in voorkomend geval lokale variaties verklaard worden? Welke impact hebben bodemvormende factoren en/of processen gehad op het bewaringspotentieel en de bewaringstoestand van archeologisch erfgoed?*

Het plangebied is gelegen op het fluvioperiglaciale Leie-terras, waar lokaal een laag dekzand op is afgezet. In veel profielen heeft de bodemontwikkeling echter tot in de fluvioperiglaciale ondergrond plaatsgevonden. De grondwaterstanden (aquifer) zijn in het ganse plangebied hoog, en in veel profielen komen roestvlekken tot in de bouwvoor voor. Hierdoor valt de drainageklasse eerder als .e. (matig slechte drainering) dan als .c. (matige drainering) te beschouwen, wat voor het grootste deel van het plangebied op de bodemkaart is aangegeven. Daarenboven heeft de wisselde textuur in de fluvioperiglaciale ondergrond, met een afwisseling van zand- en leemlagen, gezorgd voor het ontstaan van tijdelijke stagnatie van water en pseudogleyverschijnselen. De natte omstandigheden zorgden voor het ontstaan van een sterk geconcretiseerde Bs-horizont of oerbank op veel plaatsen in het plangebied. Hierdoor werden de bodemomstandigheden binnen het plangebied niet alleen gekenmerkt door het vochtig karakter ervan, maar ook door de moeilijke bewerkbaarheid van de gronden.

- Zijn er in de proefsleuven of de kijkvensters sporen of steentijdartefacten vastgesteld? Zijn de sporen natuurlijk en/of antropogeen en wat is hun bewaringstoestand? Manifesteren de steentijdartefacten zich in bepaalde sporen of bodemhorizonten en bevinden deze zich in situ?

Er werd een vuurstenen afslag aangetroffen in de vulling van een (sub-)recente greppel in het noorden van het onderzoeksgebied. De afslag had een bruine patina en was aan de boord beschadigd, waardoor de oorspronkelijke matig grofkorrelige grijze vuursteen zichtbaar werd. Het artefact bevond zich niet *in situ*.

- In het geval er relevante archeologische structuren of vondstconcentraties aanwezig zijn:

- Welke uitspraken kunnen op basis van vondstmateriaal (typologie), oversnijdingen en/of vulling gedaan worden over de datering en de onderlinge fasering van: de aangetroffen sporen of de steentijdensembles?

Op basis van een aantal aardewerkfragmenten en vergelijking van de vullingen van de sporen kan verondersteld worden dat de meerderheid van de sporen van (sub-)recente datum zijn.

Enkele fragmenten laat middeleeuws aardewerk werden aangetroffen in de buurt van een walgrachtsite ten oosten van het plangebied. Deze wijzen erop dat enkele sporen wellicht kunnen gedateerd worden in de late middeleeuwen.

Een gracht in het noordwesten van het plangebied kan op basis van historisch kaartmateriaal geïnterpreteerd worden als de gracht van een laat middeleeuwse walgrachtsite.

De lichtere vulling van een aantal sporen centraal in het oosten van het plangebied suggereren een oudere datering van deze sporen. Er werd echter geen vondstmateriaal aangetroffen.

Een korte, licht kronkelende greppel die op het begin/einde oversneden wordt door een ronde kuil bevindt zich vlakbij een betonnen bunker. De greppel heeft een gevlekte vulling die niet werd waargenomen bij de andere greppels in het onderzoeksgebied. Wellicht kunnen beide sporen, of althans de greppel, in verband gebracht worden met de bunker en zijn ze te dateren in het 2de kwart van de 20ste eeuw.

- Kunnen er op basis van de aard van de contexten en/of het vondstmateriaal uitspraken gedaan worden over het type vindplaats (bewoning, funerair, religieus, artisanaal,...)? Kunnen er na het vooronderzoek reeds specifieke sporen of sporenclusters gedetermineerd en/of verwacht worden (plattegronden, enclos, graven, steenbouw, waterputten, haarden,...) en in welke densiteit?

Er werden in heel het plangebied enkel greppels en kuilen aangetroffen. Buiten twee kleine concentraties van sporen liggen ze verspreid over heel het plangebied. De twee kleine concentraties bevatten geen significante sporen of een herkenbare sporenconfiguratie. Er werden geen indicaties

aangetroffen van erfbegrenzing, met uitzondering van de gracht in het noordwesten van het plangebied die geïnterpreteerd kan worden als de gracht van een walgrachtsite. De functie van de korte, kronkelende greppel vlakbij de bunker is onduidelijk, mogelijk betreft het een loopgraaf die slechts kort in gebruik geweest is.

Concluderend kan men stellen dat, met uitzondering van de gracht in het noordwesten en de greppel vlakbij de bunker, alle sporen restanten zijn van *off site*-activiteiten. Hun meerwaarde voor de archeologische kennis van het verleden is eerder gering of onbestaande.

- Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones met archeologische resten?

Er zijn geen significante archeologische resten die een grote meerwaarde kunnen hebben voor onze kennis van het verleden. De meeste sporen zijn (sub-)recent van aard en/of restanten van *off site*-activiteiten. Vanwege de afwezigheid van vondstmateriaal in de gracht van de walgrachtsite en de greppel bij de bunker, is het ook voldoende dat deze sporen in dit vooronderzoek werden geregistreerd. Er worden bijgevolg geen zones afgebakend.

- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief? Kan het principe van behoud in situ op vindplaatsniveau nagestreefd worden (op korte en op middellange termijn). Zo ja, welke maatregelen moeten genomen worden om aan het behoudsprincipe te voldoen?

De geringe diepte van de sporen heeft tot gevolg dat zij volledig zullen vernield worden tijdens de geplande werken. De geringe archeologische waarde van de sporen vereist echter geen *in situ* bewaring.

- Indien behoud in situ van archeologisch erfgoed onmogelijk of onwenselijk blijkt in het kader van de geplande doelstellingen, welk(e) de(e)l(en) van het terrein dienen voorafgaand opgegraven te worden om een ongedocumenteerde vernieling van archeologisch erfgoed te vermijden? Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

De aangetroffen en te verwachten sporen hebben weinig archeologische waarde. Een vervolgonderzoek wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van de archeologische vindplaats op regionaal en op Vlaams niveau? In hoeverre zijn gelijkaardige vindplaatsen gekend en gedocumenteerd? Welke site-specifieke onderzoeksvragen kunnen geformuleerd worden bij een vervolgonderzoek?

Gezien de eerder recente aard van de meeste sporen en het *off site*-karakter van de weinige (mogelijk) oudere sporen die er zijn, is de bijdrage tot de toename van kennis zowel op regionaal als op Vlaams niveau zo goed als onbestaande.

- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke vermoedelijke hoeveelheid?

Niet van toepassing.

- Welke rudimentaire inschatting kan er gemaakt worden van de tijdsduur van een vervolgonderzoek? Welke personeelsbezetting, personeelskwalificaties en (specialistische) begeleiding zijn hierbij aangewezen?

Niet van toepassing.

5.3 Advies

Gezien de beperkte ouderdom van de meeste sporen, het *off site*-karakter van de (mogelijk) oudere sporen en de afwezigheid van vondstmateriaal in de weinige archeologisch relevante sporen adviseert BAAC Vlaanderen geen aanvullend vervolgonderzoek van het terrein. De weinige archeologisch relevante sporen werden reeds geregistreerd en gedocumenteerd in dit vooronderzoek. Het ligt buiten de verwachting dat een vervolgonderzoek de kennis over de bewoningsgeschiedenis van het terrein en de omgeving substantieel kan vergroten.

6 Bibliografie

6.1 Algemene bibliografie

BOGEMANS F. 2007: Toelichting bij de Quartairgeologische kaart van Vlaanderen, kaartblad 29, Kortrijk, schaal 1/50 000. *Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie*.

DE MOOR G., LOOTENS M., VAN DE VELDE D. & MEERT L. 1996: Toelichting bij de Quartairgeologische kaart van Vlaanderen, kaartblad 21, Tielt, schaal 1/50 000. *Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie*.

DERIEUW M., BRUGGEMAN J., REYNS N. 2012: Archeologisch vooronderzoek Astene (Deinze) – Astenemolenstraat, *Rapporten All-Archeo bvba 080*: Bornem.

VAN STRYDONCK M., DE MULDER G., ALDERWEIRELDT M., 2000. *De Schelde: verhaal van een rivier*. Davidsfonds, Leuven

VERMEIRE S., DE MOOR G. & ADAMS R. 1999: *Toelichting bij de quartairgeologische kaart. Kaartblad 22 Gent*. Gent.

6.2 Onlinebronnen

CARTOGIS, 1999: GeoloGIS, een geologische ontdekkingstocht doorheen België [online], <http://cartogis.ugent.be/geologis/geologis> (laatst geraadpleegd op 21 april 2016).

DOV Vlaanderen 2016: Bodemverkenner [online]
<https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>
(geraadpleegd 10/03/2016)

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2016: Inventaris van het bouwkundig erfgoed [online]
<https://inventaris.onroenderfgoed.be/dibe/geheel/121369> (geraadpleegd 10/03/2016)

Bunkergordel Bruggehoofd Gent [online]
<http://www.bunkergordel.be/9-As1%20bunkerfiche.htm> (geraadpleegd 10/03/2016)

7 Lijst met figuren

Figuur 1: Situering onderzoeksgebied op orthofoto	6
Figuur 2: Situering onderzoeksgebied op de topografische kaart	8
Figuur 3: Detail van het onderzoeksterrein op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen.....	9
Figuur 4: De vorming van de Vlaamse Vallei in de loop van het Pleistoceen	10
Figuur 5: Schematische voorstelling van een vlechtend geulenpatroon, zoals dit in de Vlaamse Vallei bestond in het Weichseliaan	11
Figuur 6: Schematische voorstelling van een meanderend rivierenpatroon, zoals dit bestond in de vallei van de Leie vanaf het Laatglaciaal. 1: Kronkelwaarden (binnenkant van de rivierbocht), 2: Oeverwal (buitenkant van de rivierbocht), 3: Komgronden, 4: Oude, verlande riviermeander.....	12
Figuur 7: Situering onderzoeksgebied op de Tertiairgeologische kaart.....	13
Figuur 8: Situering onderzoeksgebied op de quartairgeologische kaart 1/200.000.....	14
Figuur 9: Situering onderzoeksgebied op de quartairgeologische kaart 1/50.000.....	15
Figuur 10: Situering onderzoeksgebied op de bodemkaart van Vlaanderen.....	16
Figuur 11: het onderzoeksgebied weergegeven op de Ferrariskaart.	18
Figuur 12: het onderzoeksgebied weergegeven op de Poppkaart.	19
Figuur 13: links: foto van een bunker (waarschijnlijk deze) gecamoufleerd als huis; rechts: hedendaagse foto van deze bunker.....	20
Figuur 14: CAI-kaart van het onderzoeksgebied met de archeologische vindplaatsen in de omgeving.....	20
Figuur 15: Twee sleuven waarbij enkele meters niet konden worden aangelegd omdat het water ogenblikkelijk de sleuf vulde.	22
Figuur 16: De inplanting van de proefsleuven, kijkvensters en profielputten binnen het plangebied.....	24
Figuur 17: Profiel 3.1.	26
Figuur 18: Profiel 10.1.	26
Figuur 19: Profiel 16.1.	27
Figuur 20: Profiel 21.1.	27
Figuur 21: Profiel 25.2.	28
Figuur 22: Profiel 39.1.	28
Figuur 23: Profiel 53.1.	29
Figuur 24: Profiel 55.1.	29
Figuur 25: Detail van het kijkvenster in WP 17.	32
Figuur 26: links: foto van het kijkvenster in WP 17 met de greppel centraal, de ronde kuil meer naar boven en de bunker helemaal bovenaan; rechts: foto van een coupe op de greppel.....	32
Figuur 27: links: S13002 gecoupeerd in de rand van de sleuf; rechts: S25005 gecoupeerd in het vlak.	33

Figuur 28: links: S43.001 gecoupeerd in de rand van de sleuf; rechts: S45.001 gecoupeerd in de rand van de sleuf.	33
Figuur 29: S1.005 is hier links op de foto te zien in het vlak, ze bevindt zich slechts gedeeltelijk in de sleuf.	34
Figuur 30: Detail van het kijkvenster in WP 46.	35
Figuur 31: Foto van het kijkvenster in WP 46 met ingekraste sporen.	35
Figuur 32: S18.001 t.e.m. S18.004 in het vlak. De krengen bevonden zich in de twee meest rechtse sporen.....	36
Figuur 33: S17.002 in het vlak. De oversnijding/aansluiting met S17.001 is rechts op de foto te zien.	36
Figuur 34: links: S1006 en S1007 in het vlak; rechts: S8002 in het vlak.....	37
Figuur 35: S43003 gecoupeerd in het vlak.	37
Figuur 36: links: S29001 in het vlak; rechts: S29002 in het vlak.	38
Figuur 37: links: dorsale zijde van de afslag; rechts: ventrale zijde van de afslag.	38
Figuur 38: links: het 13 ^{de} -14 ^{de} eeuwse oor in grijs aardewerk; rechts: het 13 ^{de} eeuwse hoogversierde bodemfragment.	39

8 Bijlagen

8.1 Lijsten

8.1.1 Fotolijst

8.1.2 Sporenlijst

8.1.3 Vondstenlijst

8.1.4 Profielenlijst

8.2 Kaartmateriaal: Alle-Sporenplan

8.3 Digitale versie van het rapport, de bijlagen en het fotomateriaal

Bijlage 8.1.1. Fotolijst

2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP10 - S10006 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP13 - S13002 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP13 - S13002 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP14 - S14002 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP14 - S14006 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP14 - S14006 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP14 - S14010 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP17 - S17001 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP19 - S19001 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP19 - S19001 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP2 - S2002 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP20 - S20001 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP25 - S25002 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP25 - S25002 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP25 - S25002 - Vlak 1 - 003.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP25 - S25005 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP27 - S27004 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP41 - S41002 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP41 - S41002 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP41 - S41002 - Vlak 1 - 003.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP43 - S43001 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP43 - S43001 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP43 - S43001 - Vlak 1 - 003.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP43 - S43003 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP43 - S43003 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP43 - S43003 - Vlak 1 - 003.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP43 - S43003 - Vlak 1 - 004.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP45 - S45001 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP45 - S45001 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP46 - S46001 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP46 - S46001 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP46 - S46005 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP46 - S46006 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP5 - S5002 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP5 - S5002 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP53 - S53001 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP6 - S6001 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP6 - S6003 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP6 - S6008 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP8 - S8002 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP9 - S9001 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Coupe - WP9 - S9001 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Detail - WP1 - S1004, S1003, S1002 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Detail - WP1 - S1005, S1006 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Detail - WP1 - S1008, S1007 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Detail - WP1 - S1009 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Detail - WP1 - S1010 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Detail - WP1 - S1012, S1013 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Detail - WP10 - S10003, S10004 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Detail - WP10 - S10006 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Detail - WP14 - S14001 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Detail - WP14 - S14002 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Detail - WP14 - S14003, S14004 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Detail - WP14 - S14006 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Detail - WP14 - S14010 - Vlak 1 - 001.JPG

[illegible]

Bijlage 8.1.1. Fotolijst

[illegible]

Bijlage 8.1.1. Fotolijst

[illegible]

Bijlage 8.1.1. Fotolijst

[illegible]

Bijlage 8.1.1. Fotolijst

[illegible]

Bijlage 8.1.1. Fotolijst

[illegible]

Bijlage 8.1.1. Fotolijst

[illegible]

Bijlage 8.1.1. Fotolijst

2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP39 - PR39.1 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP4 - PR4.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP40 - PR40.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP41 - PR41.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP41 - PR41.1 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP41 - PR41.1 - Vlak 1 - 003.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP42 - PR42.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP44 - PR44.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP45 - PR45.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP45 - PR45.1 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP48 - PR48.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP49 - PR49.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP49 - PR49.1 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP5 - PR5.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP5 - PR5.1 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP5 - PR5.1 - Vlak 1 - 003.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP52 - PR52.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP52 - PR52.1 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP53 - PR53.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP53 - PR53.1 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP55 - PR55.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP55 - PR55.1 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP55 - PR55.1 - Vlak 1 - 003.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP56 - PR56.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP58 - PR58.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP6 - PR6.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP61 - PR61.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP61 - PR61.2 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP7 - PR7.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP7 - PR7.1 - Vlak 1 - 002.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP8 - PR8.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP9 - PR9.1 - Vlak 1 - 001.JPG
2016-124 - Deinze Pontstraat - Profiel - WP9 - PR9.1 - Vlak 1 - 002.JPG

Bijlage 8.1.2. Sporenlijst

Spoor	Werkput	Vlak	Interpretatie	Vorm	Het/Hom	Heterogeniteit	Tint1	Kleur1	Tint2	Kleur2	Inclusie1	Inclusie2	Inclusie3	Textuur	Spoorrelatie	Opmerkingen	Datering
1001	1	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR	Matig	GR	BS			ZS2			
1002	1	1	Kuil	Rechthoekig	Homogeen		Licht	GR	Matig	BR	BS			ZS2			
1003	1	1	Kuil	Onregelmatig	Homogeen		Licht	GR	Matig	BR	BS			ZS2			
1004	1	1	Kuil	Onregelmatig	Homogeen		Donker	BR	Matig	GR				ZS2			
1005	1	1	Kuil	Rond	Homogeen		Donker	BR						ZS2			
1006	1	1	Kuil	Rond	Homogeen		Donker	BR						ZS2			
1007	1	1	Kuil	Rond	Homogeen		Donker	BR						ZS2			
1008	1	1	Kuil	Rond	Homogeen		Donker	BR						ZS2			
1009	1	1	Kuil	Rechthoekig	Homogeen		Donker	BR						ZS2			
1010	1	1	Kuil	Rond	Heterogeen		Donker	BR						ZS2			
1011	1	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR						ZS2			
1012	1	1	Kuil	Rechthoekig	Homogeen		Donker	BR			MXX			ZS2			
1013	1	1	Kuil	Rechthoekig	Homogeen		Donker	BR						ZS2			
2001	2	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			HU			ZS2			recent
2002	2	1	Natuurlijk	Ovaal	Heterogeen		Matig	BR			AW			ZS2		natuurlijk?	
2003	2	1	Kuil	Ovaal	Heterogeen		Donker	BR						ZS2		in de wand	recent
3001	3	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR	Matig	GR				ZS2			
4001	4	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			HU			ZS2	= S2001		recent
5001	5	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR	Donker	GR				ZS2			
5002	5	1	Natuurlijk	Ovaal	Heterogeen		Licht	GR	Matig	OR				ZS2			
6001	6	1	Natuurlijk	Lineair	Heterogeen		Donker	BR			HU			ZS2			
6002	6	1	Kuil	Rond	Heterogeen		Donker	BR						ZS2		geen waterkuil, bij boren 20cm diep, natuurlijk	
6003	6	1	Natuurlijk	Ovaal	Heterogeen		Donker	BR						ZS2		natuurlijk?	
6004	6	1	Natuurlijk	Rond	Heterogeen		Donker	BR						ZS2		natuurlijk?, in de wand	
6005	6	1	Natuurlijk	Rond	Heterogeen		Donker	BR						ZS2		natuurlijk?	
6006	6	1												ZS2		niet uitgedeeld	
6007	6	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			HU			ZS2			recent
6008	6	1	Natuurlijk	Onregelmatig	Heterogeen		Matig	GR						ZS2		natuurlijk?, bio2	
8001	8	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			HU			ZS2	= S10005		
8002	8	1	Kuil	Rond	Homogeen		Matig	GR			FE			ZS2			
9001	9	1	Natuurlijk	Onregelmatig	Homogeen		Donker	GR						ZS2			
10001	10	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			HU			ZS2			
10002	10	1	Kuil	Ovaal	Heterogeen		Matig	GR						ZS2		natuurlijk?	
10003	10	1	Kuil	Onregelmatig	Heterogeen		Matig	GR						ZS2		natuurlijk?	
10004	10	1	Kuil	Ovaal	Heterogeen		Matig	GR						ZS2		natuurlijk?	
10005	10	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			HU			ZS2			
10006	10	1	Natuurlijk	Rond	Heterogeen		Matig	GR						ZS2		natuurlijk?, bio2	
12001	12	1	Greppel	Onregelmatig	Homogeen		Donker	BR			BS			ZS2		deel van perceelsgracht wellicht	
13001	13	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Zeer donker	BR						ZS2	oversneden door S13002	loopt verder in andere werkputten	
13002	13	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR						ZS2	oversnijdt S13001		
14001	14	1	Kuil	Ovaal	Heterogeen		Matig	GR						ZS2		natuurlijk?	
14002	14	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			HU			ZS2			
14003	14	1	Kuil	Onregelmatig	Heterogeen		Matig	BR			FE			ZS2		natuurlijk?	

Bijlage 8.1.2. Sporenlijst

Spoor	Werkput	Vlak	Interpretatie	Vorm	Het/Hom	Heterogeniteit	Tint1	Kleur1	Tint2	Kleur2	Inclusie1	Inclusie2	Inclusie3	Textuur	Spoorrelatie	Opmerkingen	Datering
14004	14	1	Kuil	Rond	Heterogeen		Matig	GR			FE	MN		ZS2		natuurlijk?	
14005	14	1	Natuurlijk	Onregelmatig	Heterogeen		Donker	GR		BR	HU	FE		ZS2		boomval	
14006	14	1	Natuurlijk	Lineair	Heterogeen		Matig	GR				FE		ZS2		natuurlijk?	
14007	14	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			HU			ZS2			
14008	14	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			HU			ZS2			
14009	14	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			HU			ZS2			
14010	14	1	Natuurlijk	Rond	Heterogeen		Matig	BR		BE				ZS2			
15001	15	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Matig	ZW			HU			ZS2			recent
15002	15	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Matig	ZW						ZS2			recent
16001	16	1	Kuil	Ovaal	Homogeen		Matig	BR			FE			ZS2			
16002	16	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			BS	FE		ZS2		walgracht	
17001	17	1	Greppel	Lineair	Heterogeen	gevekt	Donker	BR	Licht	BR				ZS2		mogelijke loopgraaf	
17002	17	1	Kuil	Rond	Homogeen		Donker	BR			BS			ZS2			
18001	18	1	Kuil	Ovaal	Heterogeen		Matig	BR		BE	FE			ZS2	oversneden door S18002		
18002	18	1	Kuil	Rechthoekig	Heterogeen		Donker	BR			HU	AW		ZS2	oversnijdt S18001		
18003	18	1	Kuil	Rechthoekig	Heterogeen		Donker	BR			BTO			ZS2		dierlijk bot	
18004	18	1	Kuil	Rechthoekig	Heterogeen		Donker	BR			BTO			ZS2		dierlijk bot van krenge?	
19001	19	1	Kuil	Ovaal	Homogeen		Donker	BR	Donker	GR				ZS2			
20001	20	1	Kuil	Ovaal	Heterogeen		Matig	GR		BR	FE			ZS2			
20002	20	1	Laag	Onregelmatig	Heterogeen		Matig	GR		BR	FE	HT		ZS2	oversnijdt of = S20001	B horizont	
25001	25	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Zeerdonker	BR						ZS2			
25002	25	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Zeerdonker	BR	Matig	ZW	HU			ZS2			
25003	25	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR	Donker	GR				ZS2			
25004	25	1	Greppel	Lineair	Heterogeen		Zeerdonker	BR	Donker	GR				ZS2			
25005	25	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Zeerdonker	BR	Matig	ZW	HU			ZS2			
25006	25	1	Greppel	Lineair	Heterogeen		Matig	GR	Matig	BR				ZS2			
27001	27	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			BS	HU		ZS2		industriële (19e eeuw) paarse baksteen, perceelsgreppel	
27002	27	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			FE	HU		ZS2	oversnijdt S27003		
27003	27	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			FE	HU		ZS2	oversneden door S27002		
27004	27	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			FE	BS		ZS2			
27005	27	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR			FE	HU		ZS2			
29001	29	1	Kuil	Rechthoekig	Homogeen		Licht	GR						ZS2			recent?
29002	29	1	Kuil	Rechthoekig	Homogeen		Licht	GR						ZS2			recent?
31001	31	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	GR						ZS2			
31002	31	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	GR						ZS2			
33001	33	1	Greppel	Lineair	Heterogeen		Licht	BR		BE	FE			ZS2		perceelsgreppel	
35001	35	1	Greppel	Lineair	Heterogeen		Donker	BR	Matig	GR	HT			ZS2	= S37001, S38002		
35002	35	1	Greppel	Lineair	Heterogeen		Matig	GR	Matig	BR				ZS2			
37001	37	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR		GR				ZS2	= S35001, S38002		
38001	38	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Matig	BR		GR	FE			ZS2		houtige wortels	
38002	38	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	GR						ZS2	= S35001, S37001	houtige wortels	
38003	38	1	Greppel	Lineair	Heterogeen		Matig	GR			MN			ZS2			
38004	38	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	BR		GR	BS	FE		ZS2			
41001	41	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Matig	BR	Matig	GR	BS	SVU		ZS2			

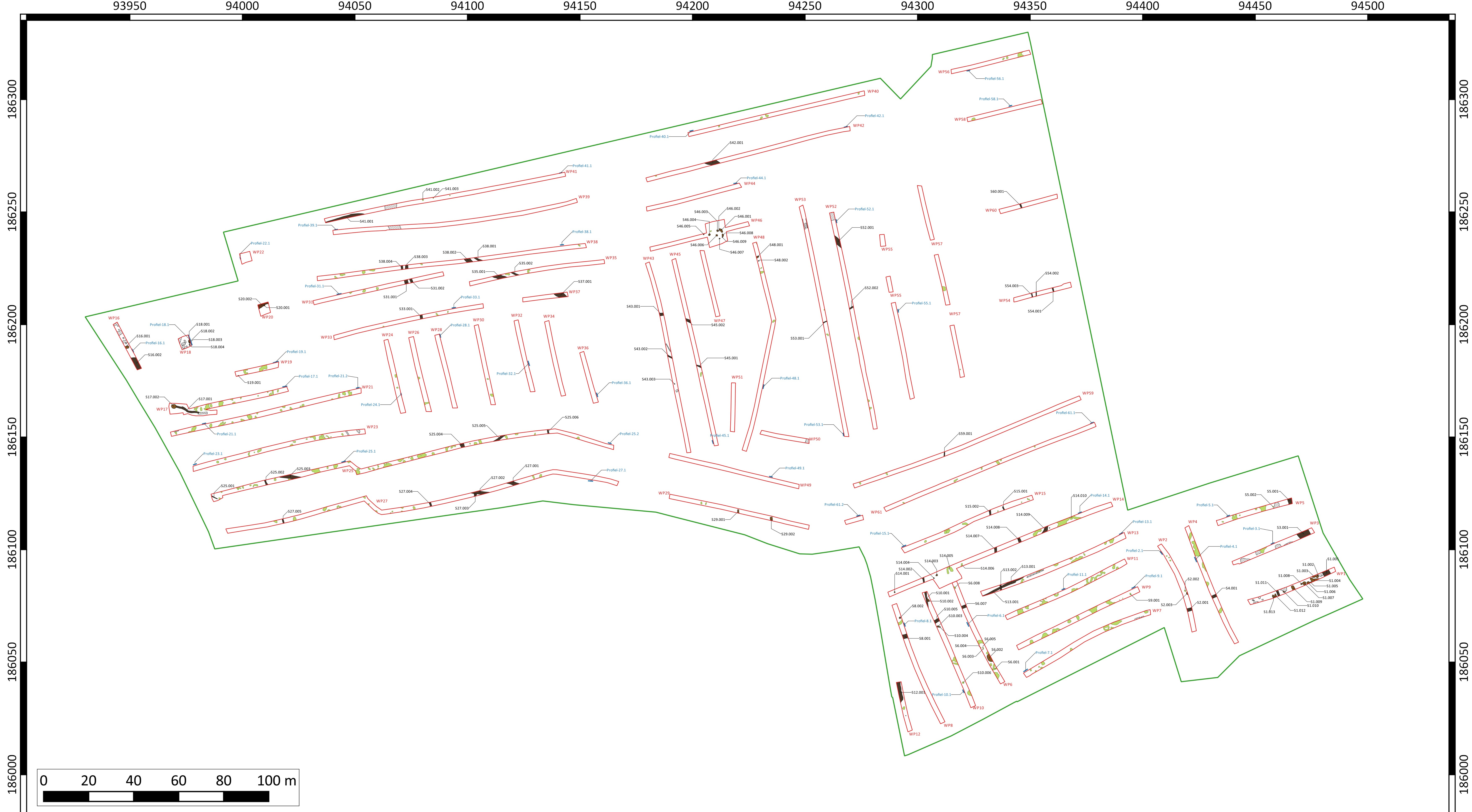
Bijlage 8.1.2. Sporenlijst

Spoor	Werkput	Vlak	Interpretatie	Vorm	Het/Hom	Heterogeniteit	Tint1	Kleur1	Tint2	Kleur2	Inclusie1	Inclusie2	Inclusie3	Textuur	Spoorrelatie	Opmerkingen	Datering
41002	41	1	Natuurlijk	Ovaal	Homogeen		Licht	GR						ZS2			
41003	41	1	Natuurlijk	Ovaal	Homogeen		Licht	GR						ZS2			
42001	42	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Donker	GR		BR	BS	SVU	HT	ZS2			
43001	43	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Licht	BR	Licht	GR				ZS2			
43002	43	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Licht	BR	Licht	GR				ZS2			
43003	43	1	Kuil	Rond	Homogeen		Licht	BR	Licht	GR				ZS2			
45001	45	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Matig	BR						ZS2			
45002	45	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Licht	BR	Matig	GR				ZS2			
46001	46	1	Kuil	Lineair	Homogeen		Matig	GR		BR	MN			ZS2			
46002	46	1	Kuil	Rond	Homogeen		Matig	GR						ZS2			
46003	46	1	Kuil	Ovaal	Homogeen		Matig	GR						ZS2			
46004	46	1	Kuil	Ovaal	Heterogeen		Licht	GR						ZS2		natuurlijk?	
46005	46	1	Kuil	Ovaal	Heterogeen		Licht	GR						ZS2		natuurlijk?	
46006	46	1	Kuil	Ovaal	Homogeen		Matig	GR						ZS2			
46007	46	1	Kuil	Onregelmatig	Homogeen		Licht	GR						ZS2			
46008	46	1	Kuil	Ovaal	Homogeen		Matig	GR			MN			ZS2			
46009	46	1	Kuil	Rechthoekig	Homogeen		Licht	GR						ZS2	oversnijdt S46008		
48001	48	1	Kuil	Ovaal	Heterogeen		Matig	GR			MN	FE		ZS2			
48002	48	1	Kuil	Rond	Heterogeen		Matig	GR			MN			ZS2			
52001	52	1	Greppel	Lineair	Heterogeen		Donker	GR	Matig	BR				ZS2			
52002	52	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Licht	BR	Licht	GR				ZS2			
53001	53	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Licht	BR	Licht	GR				ZS2			
54001	54	1	Greppel	Lineair	Heterogeen		Matig	GR		BR	FE			ZS2			
54002	54	1	Greppel	Lineair	Heterogeen		Matig	BR			FE			ZS2			
54003	54	1	Greppel	Lineair	Heterogeen		Matig	BR			FE			ZS2			
59001	59	1	Greppel	Lineair	Homogeen		Licht	BR	Licht	GR				ZS2			
60001	60	1	Greppel	Lineair	Heterogeen		Matig	BR		GR	FE			ZS2			

Bijlage 8.1.3. Vondstenlijst									
Vondst	WP	Vlak	Spoor	Vulling	Categorie	Context	Aanvullende info	Aantal vondsten	Datum
1	1	1	1001		AW	AAVL	(sub)recent	2	12/04/2016
2	1	1	1005		AW	AAVL	LME	1	12/04/2016
3	1	1	1012		AW	AAVL	(sub)recent	1	12/04/2016
4	1	1	1013		NS	AAVL		1	12/04/2016
4	1	1	1013		BM	AAVL		1	12/04/2016
5	2	1	2002		AW	AAVL	LME	1	12/04/2016
6	3	1	3001		AW	AAVL	(sub)recent	2	12/04/2016
7	5	1	5002		AW	AAVL	13e-14e eeuw n.C.	1	12/04/2016
8	13	1	13001		AW	AAVL	13e eeuw n.C.	1	12/04/2016
9	18	1	18002		AW	AAVL	(sub)recent	1	13/04/2016
10	25	1			AW	AAVL	(sub)recent	1	13/04/2016
11	29	1	29001		AW	AAVL	(sub)recent	1	13/04/2016
11	29	1	29001		SLAK	AAVL	(sub)recent	1	13/04/2016
12	31	1			AW	AAVL	(sub)recent	1	14/04/2016
13	41	1			AW	AAVL	(sub)recent	3	14/04/2016
14	41	1	41.001		SVU	AAVL		1	14/04/2016

Bijlage 8.1.4. Profielenlijst				
Profiel	WP	Richting	Tekenvel	Datum
2.1	2	Z-N	2	12/04/2016
3.1	3	WZW-ONO	1	12/04/2016
4.1	4	Z-N	2	12/04/2016
5.1	5	WZW-ONO	1	12/04/2016
6.1	6	Z-N	2	12/04/2016
7.1	7	ZW-NO	1	12/04/2016
8.1	8	N-Z	2	12/04/2016
9.1	9	ZW-NO	1	12/04/2016
10.1	10	N-Z	2	12/04/2016
11.1	11	ZW-NO	1	12/04/2016
13.1	13	ZW-NO	1	12/04/2016
14.1	14	NW-ZO	2	12/04/2016
15.1	15	ZW-NO	1	12/04/2016
16.1	16	NW-ZO	3	13/04/2016
17.1	17	WZW-ONO	4	13/04/2016
19.1	19	WZW-ONO	4	13/04/2016
21.1	21	ZW-NO	4	13/04/2016
21.2	21	ZW-NO	4	13/04/2016
23.1	23	WZW-ONO	4	13/04/2016
24.1	24	NW-ZO	3	13/04/2016
25.1	25	WZW-ONO	4	13/04/2016
25.2	25	W-O	4	13/04/2016
27.1	27	NO-ZW	3	13/04/2016
28.1	28	NW-ZO	3	13/04/2016
31.1	31	WZW-ONO	5	14/04/2016
32.1	32	NW-ZO	3	14/04/2016
33.1	33	ZW-NO	6	14/04/2016
35.1	35	WZW-ONO	5	14/04/2016
36.1	36	NW-ZO	3	14/04/2016
38.1	38	ZW-NO	6	14/04/2016
39.1	39	WZW-ONO	5	14/04/2016
40.1	40	ZW-NO	6	14/04/2016
41.1	41	WZW-ONO	5	14/04/2016
42.1	42	ZW-NO	6	14/04/2016
43.1	43	NNW-ZZO	5	14/04/2016
44.1	44	ZW-NO	6	14/04/2016
45.1	45	ZZO-NNW	5	14/04/2016
48.1	48	NNW-ZZO	6	14/04/2016
49.1	49	WZW-ONO	5	14/04/2016
52.1	52	NNW-ZZO	5	15/04/2016
53.1	53	ZZO-NNW	5	15/04/2016
55.1	55	ZZO-NNW	7	15/04/2016
56.1	56	NO-ZW	6	15/04/2016
58.1	58	ZW-NO	6	15/04/2016
61.1	61	ZW-NO	7	15/04/2016
61.2	61	ZW-NO	7	15/04/2016

BAAC
ARCHEOLOGIE EN
BOUWHISTORIE

Deinze-Pontstraat
Sporenkaart

Project nummer: 2016-124
Dossier nummer: 2016-109

Legenda

- Projectgebied
- Werkputten
- Profielen
- Greppel
- Kuil
- Laag
- Natuurlijk Spoor
- Verstoring